LIT. BIBL. SERVICE
1132 WALNUT STREET,
DANVILLE, ILL. 61832

1065

DARBININKAS

L NR. 23. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. PENKTADIENIS - FRIDAY, KOVAS - MARCH 26, 1965 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTŲ

AČIŪ — už nepaliaujamą simpatiją! . . .

Kuriom akim Kongreso žmonės pažiūrėjo šiemet į Lietuvos nepriklausomybės sukaktį

Šiemet nebuvo, kas pateikia lietuvių spaudai Kongrese pasakytas kalbas Lietuvos nepriklausomybės proga. Tik kai kurių kalbėjusių paslaugumo dėka galima bent iš dalies informuoti, kuriom mintim jie lydėjo Lietuvos nepriklausomybės sukaktį.

•

John J. Rooney, New Yorko d., vienas pirmųjų kalbėtojų Atstovų Rūmuose, žvelgė į Lietuvos nepriklausomybės atstatymą 1918 kaip į "reikšmingą demokratijos laimėjimą". Žvelgė į Sovietus, kaip į "pavergėjus ir tironus" ne tik tų, kurie yra Lietuvoje, bet ir jų artimųjų, kuriem pasisekė pabėgti. Pareikšdamas įsitikinimą, kad Amerika "nepasiduos okiem įtikinėjimam pripažinti aną Sovietų negarbingą veiksmą", kongresmanas įspėjo Ameriką budėti, kad panašus neteisėtas komunistų aktas nebūtų pavartotas prieš kitas tautas. **"Lietuvos nepriklausomybės dienos sukaktis turėtų mus padaryti ryžtingesnius kovai prieš komunistus ir komunizmą su visokiom jų užmačiom".**

•

William T. Cahill, New Jersey r., pažymėjo, kodėl Kongresė reikia minėti Lietuvos nepriklausomybę — "nes Lietuvoje žmonės neturi laisvės jos minėti", nors "mes galime būti tikri, kad Lietuvos žmonės nepasikeitė (savo nusistatymuose), **ir naujas Rusijos valdymo periodas, kuris prasidėjo nuo 1940, nesunaikino jų pasiryžimo gyventi laisvėje".**

•

Edward E. Derwinski, Illinois r., reiškėsi ne tik su simpatijom, bet ir su konkrečiais siūlymais: "Mes Kongrese turėtume imtis pozityvios akcijos ir parodyti drąsiem Lietuvos žmonėm, kad mes remiame jų pastangas dėl nepriklausomybės. Šioje sesijoje aš vėl pateikiau rezoliuciją, kad **Jungtinių Valstybių prezidentas pavestų mūsų ambasadoriui Jung. Tautose iškelti Baltijos valstybių klausimą darbų eilėje ir kad Jungtinės Tautos pareikalautų iš Sovietų atitraukti savo kariuomenę bei kontrolę iš Lietuvos, Latvijos bei Estijos.** Ši rezoliucija turėtų kviesti Jungtines Tautas įvykdyti ir prižiūrėti laisvus rinkimus šiuose trijuose Baltijos kraštuose"

"Kitas svarbus žingsnis, kurį turėtų padaryti Atstovų Rūmai, tai sudaryti **specialų komitetą pavergtų tautų reikalam.** Tai būtų paveikus įrankis parodyti pasauliui sovietinio kolonializmo veidmainingumą bei tiraniją ir mobilizuoti pasaulio opiniją, kuri paremtų pavergtų tautų laisvės bei nepriklausomybės siekimus".

•

Dėl tų nepailstamai kasmet pakartojamų simpatijų Kongrese galime reikšti dėkingumą ne tik šioje vietoje, bet ir kiekvienam iš tų Kongreso narių pasiųsti dėkingumo individualiai, kaip tai seniai praktikuoja Vyčių komisija, vadovaujama kun. Jutkevičiaus. Šią dėkingumo akciją verta sustiprinti naujom jėgom.

Laimėjimai padangėse ir atsparumas propagandai

Laimėjimai erdvėse labiausiai dėmesio centre. Sovietai skelbia savo pirmenybę. **Amerikoje jų propagandą nustelbė Grissom-Young ir Ranger 9 sėkmingos kelionės.**

— **Dėl Vietnamo** Sovietai ir kom. Kinija sustiprino grasinimus, bet vertinama, kad jie nebus paversti darbais.

— **Propaganda prieš Ameriką dėl dujų** vartojimo Vietname blanksta, kada valstybės sekret. Rusk ją atmetė ir užtikrino, jog Amerikos nusistatymo ji nepaveiks.

— **Kongrese dėmesys nukreiptas į medicininės paramos įstatymą** senesniojo amžiaus asmenim **ir paramą mokyklom** — iš naujo atgijo kova dėl paramos privatinei mokyklai.

DĖL VIETNAMO: vieni dirba, kiti šaukia

Amerikos lėktuvai kovo 23 vėl bombardavo šiaurės Vietname radaro įrengimus.

Sovietų partijos pirm. sekr. Breżnevas kovo 23 Raudonosios aikštės mitinge skelbė, kad esą savanorių, kurie prašosi į Vietnamą. Tačiau nesakė, ar jiem bus leista vykti. Nors Brežnevas piktai kalbėjo apie Amerikos veiksmus, tačiau diplomatai nedaro išvados, kad Sovietai imtų darbais kištis į Vietnamo reikalus.

Anglijos ministeris Stewart reiškė valstybės sekr. Rusk "rimtą susirūpinimą" dėl dujų pavartojimo, kuris opiniją nuteikia prieš Ameriką. Įspėjo taip pat, kad Sovietų Sąjunga nerodo noro leistis į derybas dėl Vietnamo.

Baltieji Rūmai įspėjo, kad dujų pavartojimas yra vietinės karinės vadovybės reikalai, ir prezidentas nebuvo tuo reikalu klaustas. **McNamara** paaiškino, kad tai buvo dujos, kokias visame pasauly vartoja policija miniom išsklaidyti. Panašias dujas vartojo ir anglų kariuomenė Kipro saloje.

Prieš dujas pasisakė ir N.Y. Times vedamasis ir 5 kongresmanai. Aiškinama, kad pasaulio opinija jau buvo apsipratusi su Amerikos politika Vietname ir su bombardavimu, dabar dujos vėl nustatė tą "opiniją" prieš Ameriką.

McNamara: tokias dujas vartojo ir anglai Kipre 1955.

MASKVOJE: ką tai turės reikšti?

Maskvoje Leonid F. Iljičev, Chruščiovo dešinioji ranka ideologiniais klausimais, išimtas iš 1962 sudarytos "ideologinės komisijos" ir paskirtas užsienių reikalų min. padėjėju. Su Iljičevo vardu buvo susiję Chruščiovo represijos 1962 prieš rašytojus. Stalino laikais jis buvo vyriausias redaktorius pagrindinių bolševikinių leidinių —Bolševiko (dabar Komunisto), Pravdos ir Izvestijų.

Ar Iljičevo perkėlimas į užsienio reikalų ministeriją turi reikštis ideologinės diktatūros sumažinimą rašytojam?

— **Selmos-Montgomery** eisena saugoja 1,863 Alabamos tautinės gvardijos kariai, 100 FBI pareigūnų, 100 federalinių maršalų ir 1000 armijos karių.

AMERIKA IŠSIVADUOJA nuo pasaulio opinijos baimės?

Valstybės sekr. Rusk kovo 24 paaiškino, kad Vietname buvo pavartotos dujos, kurios yra "policinio", ne "karinio" tipo — kur norima padaryti tvarką, bet išsaugoti žmonių gyvybes. Nėra abejonės, sakė jis, kad jos bus vartojamos ir ateity, galimose riaušėse civiliam piliečiam apsaugoti nuo mirties ar sužalojimo. **"Tie, kurie yra susirūpinę dėl ašarinių dujų, aš tikiuosi, susirūpins ir dėl fakto, kad per 1964 metus daugiau kaip 400 pareigūnų 1,300 civilinių asmenų buvo nužudyti, daugiau kaip 800 pagrobti . . . ištisi kaimai išgrobti ir sudeginti".**

Po griežto atsakymo propagandą prieš Ameriką staiga ėmė švelninti anglai ir kiti.

RANGER 9

Ranger 9 kovo 23 pasiekė mėnuly taikinį tik per 4 mylias. Prieš nukrisdamas 5,977 mylių greičiu į mėnulį, Ranger 9 atsiuntė 5,814 nuotraukų per paskutines 19 skridimo minučių. Pradėjo per 1,300 mylių nuo mėnulio ir baigė trim ketvirtadaliais mylios. Nuotraukos aiškios. Pirmi jų tyrimai patvirtinę spėjimą, kad krateris yra vulkaninės prigimties ir veikiantis. Bet nesą dar galima tvirtinti aiškiai, ar mėnulio paviršius yra kietas ar minkštas. Daug kas bus išaiškinta paskiau.

Šios kelionės didžiausias laimėjimas — tikslumas, kuriuo pasisekė nuvairuoti raketą į taikinį.

Dean Rusk: jei reikės, vartos ir ateity.

PARTIJOSE:

Javits į priekį? Respublikonuose, kaip rašo W.S. White, kandidatais į prezidentus 1968 rinkimuose kyla sen. Jacob K. Javits, antruoju kongresmanas John V. Lindsay. Abudu iš New Yorko, abudu "liberalai". Tai būtų naujas posūkis po pietiečio Goldwaterio nepasisekimo. Javits dar turėtų susilaukti žydų tautinės grupės paramos, o ji rytuose yra galinga. Šie kandidatai kyla kaip konkurentai Rockefelleriui.

Dėl mirties bausmės

New Yorko įstatymų leidimo komisijoje 8 balsais prieš 4 pasisakyta už mirties bausmės panaikinimą. Įstatymų vykdytojų taryboje, kurią sudaro policininkai, tardytojai, prokurorai, šerifai, pasisakė prieš mirties bausmės panaikinimą.

Kelionėje į mėnulį du sėkmingi žingsniai. Kas sparčiau?

Vadinama Gemini misija mjr. Virgil I. Grissom ir leit. com. John W. Young kovo 23 įvykdyta sėkmingai. Juodu padarė tris ratus apie žemę per 4 vl. 54 minutes. Tuo atžvilgiu juodu nepasiekė L. Gordon Cooper laimėjimo, kuris 1963 gegužės 15 išbuvo 34 val. 20 minučių ir padarė 22 ratus. Bet dabar ne to buvo siekta. Svarbiausias kelionės tikslas ir laimėjimas — **lakūnai galėjo valdyti savo lėktuvą — keisti kryptį, kilti ir leistis, patys be pagalbos iš žemės.** Jie naudojosi sėkmingai tam reikalui įtaisytom raketom. Vienintelis nurodomas trūkumas — jie nusileido už 60 mylių nuo numatytos vietos.

Gemini misija yra paruošiamasis tarpas kelionei į mėnulį. Planas numato dar ilgą treniravimąsi tai kelionei. Šią vasarą du vyrai (James A. McDavitt ir Edward White II) pakils Gemini 3 ir erdvėje išbus 4 dienas. Po kitų trijų mėnesių Charles Conrad ir Gordon Cooper Jr. išbus 7 dienas — ilgiau nei bet kuris ligi šiol Amerikos ar Sovietų lakūnas. Ketvirta porą turės sudėtingesnį uždavinį —vienas turės išlipti iš savo lėktuvo, (kaip tai padarė pereitą savaitę sovietų lakūnas), bet toje pačioje dviejų dienų kelionėje jie turės išvaikyti specialiai paleistą Agena D raketą ir ja pasinaudoti tolimesniam skridimui. Jau 1966 pavasarį dar du kiti astronautai turės išbūti erdvėje 14 dienų. Gydytojai stebės jų organizmą — kas darysis su kalcijum jų kauluose, kaip atsilieps širdis, ausys. Tai svarbu mėnulio kelionei, kurioje teks išbūti 7-8 dienas.

Amerikos erdvių herojai — John W. Young ir Virgil I. Grissom bus pagerbti New Yorke pirmadienį.

Bandymai siekia pripratinti ne tik lakūnus, bet ištirti ir mechanizmų veikimą, iki 1970 milžiniškasis Apollo turės pakilti su trim vyrais. Tik po 60 valandų savo kelionės Apollo dalis bus atkabinta ir su dviem vyrais nusileis į mėnulio paviršių, o pagrindinė dalis su vienu lakūnu liks laukti erdvėje, iki ane du atliks savo uždavinį mėnulyje, nuo jo atsiskirs ir prisijungs prie savo Apollo, kuriuo turi grįžti atgal į žemę.

Kas pirma mėnulį pasieks— sovietai ar amerikiečiai? Tai neatsakomas šiuo tarpu klausimas. Pagrindinė priežastis — sovietai neskelbia, kiek jie yra tam pasiruošę. Amerikiečiai, išsipasakoja viską, ką padarė, kas pasisekė ir nepasisekė ir ką rengiasi daryti. Tačiau sprendžiama, kad Sovietai yra pralenkę Ameriką pasiruošimu kelionėm erdvėje. Amerikiečiai yra pralenkę sovietus mokslinių tyrimu šio sąlygų, kurios laukia atvykėlių mėnulyje.

KELIONĖS SABOTAŽAS — vykdo sąmoningai ar netyčiom?

Po Grissom —Young kelionės aplink žemę, po laimingo šūvio į mėnulį amerikiečių nuotaika pakilusi, ir pasitikėjimas Amerikos pasisekimais kelyje į mėnulį auga. Šalto vandens užpylė Victor Riesel (Journal American) įspėdamas: **galim susilaukti svečių iš kitos planetos anksčiau, nei mūsų astronautai atliks pusę kelionės į mėnulį, jei unijų lyderių sauja ir toliau vykdys streikus įmonėse, kurios ruošia reikmenis kelionei į mėnulį.**

Tūkstančiai darbo dienų ir milijonai dolerių nuėjo niekais per pastarąsias savaites, sako Riesel, ir visuomenė vargiai žino, kad statybos darbininkai, kurie dirba "mėnulio bazėse", streikavo tuo metu, kai Sovietų kosmonautas pereitą savaitę šoko savo šokį erdvėse.

Riesel suminėjo įvairias firmas, kuriose gaminamos dalys Apollo ir Saturno projektam. Jose sustreikuoja tai 800, tai 1200, tai 200, tai 2100 žmonių dėl įvairių priežasčių. Firma mechanikų darbus priskyrusi operatorių kategorijai, kuri pigiau apmokama, tad mechanikai streikuoja. Kita firma uždraudusi darbininkam darbovietėje rūkyti, bet rūkantieji tarnautojai ("baltakalneriai") gali. Tai diskriminacija — reikia streikuoti. Dar kita per ilgai neatitaiso klaidų, kurios pasitaiko išrašant atlyginimo čekius — skriaudžiamas darbininkas — reikia streikuoti.

Vienos įmonės streikas sustabdo darbus ir kitose. Sustabdo, uždelsia pasiruošimą kelionei į mėnulį.

Ar tai profesinių reikalų gynimas ar sabotažas, Riesel to klausimo neliečia, tik reikšia pasipiktinimą, kad tai daroma saugos žmonių prieš visos tautos interesą.

— **Kipro** prezidentas Makarios kovo 23 atmetė Graikijos ministerio rekomendacijas, kurios turėjo atleisti įtampą tarp Graikijos ir Turkijos. Tarp tų rekomendacijų buvo ir atsisakymas nuo sovietinių ginklų.

CASTRO IR FRANCO: cukrus ir agentai

Castro pabėgęs diplomatas pasakoja . . . Paryžiuje kovo 21 pasirodė Odon Alvarez de la Campa, 47 metų Kubos diplomatas iš Madrido. Spaudos konferencijai jis pasisakė, anksčiau buvęs Kuboje darbo federacijos sekretorius, rengęs sąmokslus prieš Batistą, sprogus ne laiku bombai neteko rankų, tik prieš 18 mėnesių paskirtas atstovybės patarėju Madride. Iš ten su žmona ir dviem sūnum pabėgęs ir painformavęs apie santykius tarp Franco ir Castro.

Esą vasario mėn. Ispanija ir Kuba sudarė sutartį dėl cukraus — **Ispanija nupirks Kubos cukraus per penkeris metus 740,000 tonų, kainom tris kartus brangesnėm nei pasaulio rinkoje,** brangesnėm, nei mokėjo Amerika, ar sutartis numatė su Maskva. Esą Ispanijos vyriausybė to nėra dar paskelbusi. Ką gauna Ispanija už tai, bėglys diplomatas nepaskelbė. Bet jis papasakojo, kaip Castro diplomatai veikia atstovybėje. Esą iš 25 asmenų atstovybėje ir dviejuose konsulatuose 7 yra saugumo agentai. **Atstovybė yra nuolatinė susitikimo vieta Ispanijos komunistam su atstovybės tarnautojais.** Čia Ispanijos komunistai šviečiami apie metodus, kuriais Kuboje komunistai kovojo prieš Batistą už Castro.

Biznio partneriai: antikomunistas Franco ir komunistas Castro.

Taylor pasitraukia iš Vietnamo?

Journal American paskelbė, kad gen. Maxwell Taylor pasitraukia iš atstovo pareigų Vietname nuo gegužės mėn. Šį sekmadienį jis atvyksta į Washingtoną. Kiti laikraščiai šios žinios nepakartojo. Ar pasitraukia dėl amžiaus ar dėl politinių motyvų, palikta be komentarų. Anksčiau buvo skelbiamas Taylor nepasitenkinimas, kad jam neduoda laisvų rankų kariniam veiksmam išvesti iki laimėjimo.

— **Sovietų partijos** sekretorius Breżnevas centro komitete skelbė, kad žemės ūkis esąs labai atsilikęs.

KINIJA TAIP PAT GRASINA

Kom. Kinijos partinis organas kovo 25 paskelbė, kad Kinija esanti pasirengusi siųsti vyrus ir medžiagas į Pietų Vietnamą, kai tik Pietų Vietnamo "išlaisvinimo frontas" to paprašys. Pareiškimas laikomas propaganda.

— **Vietnamo bombardavimo** politikai pagal Gallupą pritaria 67 proc. amerikiečių.

— **New Yorke** kovo 24 taksi automobilių streike buvo sudaužyti langai daugiau kaip šimtui automobilių, kurie atsisakė streikuoti.

Cigaretės ir vėžys

Kongrese iškilo siūlymas suvaržyti cigarečių reklamą. Siūlymą remdama, sąjunga kovai su vėžiu liudijo, kad be jokios abejonės cigarečių rūkymas didina vėžio ligų skaičių. Sąjunga kovai su džiova taip pat liudijo, kad mirtingumas nuo džiovos, plaučių vėžio 1955-7 ir 1960-62 pakilo 44.7 procentais daugiausia rūkymo dėka.

Jei šios įstaigos liudija, jog cigaretės pavojingos žmogui, o cigarečių fabrikantai liudija, — kad sveikatos įstaigos pavojingos cigaretėm ir cigaretėm apsaugoti nuo jų pasikesinimo išleidžia metam po 200 mil. dol.

Kova dėl Lietuvos televizijoje

Lietuvos okupacijos sukakties reikalais JAV LB tarybos prezidiumo vicepirmininkas dr. P. Vileišis kovo 22 lankėsi Washingtone. **Jis gavo Connecticuto valstijos kongreso atstovų ir abiejų senatorių pažadus pateikti Lietuvos ir Pabaltijo reikalu rezoliucijas.**

Kovo 23 V. Volertas, B. Nemickas ir A. Landsbergis tarėsi New Yorke su Palmer Williams (executive producer) dėl specialios Pabaltijo reikalu CBS transliacijos. Prezidiumas buvo paprašytas pateikti planą tokiai programai.

Prieš trumpą laiką gautas **sutikimas iš Philadelphijoje ir jos apylinkėse matomo televizijos 10 kanalo žinių redaktoriaus J. Facenda, kad birželio 15 visose žinių laidose bus priminta, jog tą dieną sukanka 25 metai nuo Lietuvos okupacijos.**

Rusai pirmieji išrado mirties stovyklas

RAŠYTOJAS MIHAILOVAS KALĖJIME — UŽ KĄ?

Jugoslavijos rašytojas ir slavų literatūros profesorius Mihail Mihailovas, 30 metų, 1964 m. mainų programą vykdant lankėsi Sovietuose ir savo patirtis paskelbė Jugoslavijos žurnale "Delo", vardu "Maskva 1964 vasarą". Titas paskelbė straipsnio autorių reakcionierium ir įkišo į kalėjimą. Už ką? N.Y. Times Magazine kovo 14 dalį Mihailovo straipsnio pakartojo — apie Sovietų koncentracijos stovyklas Stalino laikais. Kai kurios informacijos dėmesio vertos; jos sykiu paaiškina, už ką jam skirtas kalėjimas.

Apie 10,000 pasakojimų:

"Apie sovietines koncentracijos stovyklas žmonės rašys per artimuosius 80 metų", pasakęs vienas sovietinis rašytojas Mihailovui Maskvoje. Prieš metus pats Chruščiovas pasakęs, kad sovietiniai žurnalai ir laikraščiai po Stalino nuvainikavimo gavo apie 10,000 romanų, atsiminimų, pasakojimų — vis apie lagerius.

Mihailovas mano, kad 10,000 pasakojimų tai nėra per didelis skaičius, atsimenant, kad **Stalinas į koncentracijos lagerius buvo pasiuntęs 8-12 milijonų žmonių.**

Iš tų 10,000 rašinių tik keli paskelbti. "Reikia būti su tuo labai atsargiem", sakė Chruščiovas. Laimingieji, kuriem pasisekė ištverti iki 1956-7 ir buvo reabilituoti, negali ištylėti. Sovietinei valdžiai belieka, ar juos siųsti atgal į lagerius ar leisti jiem kalbėti. Pasirenkama labiau antra išeitis. Tokiu būdu stabdžiai atleidžiami, ir vienas kitas pasakojimas pasirodė.

Tardyme:

Didelio dėmesio susilaukė armijos generolo A.V. Gorbatovo pasakojimas, paskelbtas "Novy Mir" žurnale. Generolas buvo suimtas ir išgabentas prieš antrą pasaulinį karą. Mihailovas ypačiai kreipia dėmesį į jo pasakojimus kankinimus, kada jis kruvinas, pusiau sąmonės netekęs, tebegirdėjo savo tardytojo balsą: **"Tu pasirašysi, tu pasirašysi".** Kai prasidėjusi trečia tardymo serija, generolas vieno tenorėjęs — kuo greičiau mirti.

Lagery:

Mihailovas pakartojo ir Gorbatovo žodžius apie kriminalinius kalinius ir politinius — "liaudies priešus". Esą "sargybos su savo vadu gerai sugyveno su kriminaliniais kaliniais, kurstydamos pastarųjų neapykantą ir pajuoką liaudies priešam". Kriminalistai gaudavo ir lengvesnius darbus nei tie — "liaudies priešai".

Lagerio darbo vaizdą Mihailovas pakartojo iš Gorbatovo toki: "Kalvų atkrantėse pustrečios mylios ilgio eilė žmonių, ne žmonių, bet išsekusių šešėlių, kurie vos bepasivilkdami, ištiesę kaklus kaip skrendančios gervės įtempę paskutines savo jėgas vilko medžius. Sunku medžius vilkti pakalnėn, dar sunkiau lyguma, bet net menkiausia įkalnė daros sunkiai įveikiama, ir žmonės krinta, kelias ir vėl krinta."

Pasmerktas Stalinas, bet pasmerkti ir antistalinistai:

Mihailovas pastebėjo, kad koncentracijos stovyklų klausimą ir dabar stengiamasi apeiti tylom. Stovyklos tejungia Stalino Rusiją su dabartine Rusija, nes **nors stalinizmas pasmerktas, bet tie, kurie kovojo prieš Staliną toli prieš 1956, kurie tada atskleidė bent dalį tiesos apie Sovietų Sąjungą, tebelaikomi "išdavikais".** Pavyzdžiui Ivan Solonevič pabėgo iš Rusijos 1937 ir parašė knygą "Russia in a Concentration Camp". Joje panašiai pasakoja kaip Gorbatovas ar kiti apie lagerius. Tačiau, anot Mihailovo, Solonevič ir dabar tebelaikomas "darbo liaudies išdaviku, kapitalistų samdiniu". "Tokiu būdu ir dabar Sovietų Sąjungos oficialus nusistatymas dėl stalinizmo ir antistalinistų yra dviprasmiškas. **Iš vienos pusės stalinizmas yra pasmerktas kaip nusikaltimas ir iš kitos pusės lygiai yra pasmerkti antistalinistai.** Daugelis, kurie buvo koncentracijos stovyklose, neišaiškinti, nes reabilitacija dar tik prasidėjo. Vienas Maskvos universiteto studentas man sakė: "Jie reabilituoja tik savuosius žmones. O kai dėl tūkstančių garbingų žmonių, kurie nebuvo partijos nariai, ar kas daroma su tais?"

Kas išrado "mirties stovyklas"?

Mihailovas pastebi, kad **sovietinė spauda mažiau rašo apie fašistų ir nacių stovyklas,** tokiu būdu išvengdama palyginimo su sovietinėm". Ir tai visai suprantama. **Pirmos "mirties stovyklos" — sako Mihailovas — buvo sukurtos ne vokiečių, bet sovietų.** 1921 netoli Archangelsko, koki 700 mylių į šiaurės rytus nuo Maskvos, jie pastatė Golmogoro stovyklą, kurios vienintelis siekimas buvo fiziškai sunaikinti kalinius. Ji veikė sėkmingai daugel metų."

Mihailovas primena ir Ivano Šmeliovo knygą "Mirusiųjų Saulė", iš kurios pakartoja žinias, kad po Rusijos pilietinio karo 1920-21 tik viename Krime be jokio teismo buvo sušaudyta 120,000 vyrų ir moterų. Dar tebepasakojamos istorijos apie Verą Grebenykovą, jauną moterį, žinomą Doros vardu, kuri asmeniškai nukankino ir nužudė 700 kalinių Odesoje.

Kas pradėjo genocidą:

"Net kai dėl genocido, tai Hitleris nebuvo pirmasis. Antrojo pasaulinio karo išvakarėse daugel gyventojų iš Turkijos-Persijos pasienio buvo deportuota į šiaurės Sibirą, į neįprastus šalčius, nuo kurių jie mirė kaip musės. Visai tad suprantama, kodėl tiek daug raudonosios kariuomenės dalinių, sudarytų iš kalmukų, totorių, čerkesų ir kitų tautinių mažumų, perbėgo pas hitlerinius nusikaltėlius."

"Dėl tų pačių priežasčių masiškai bėgo Dono kazokai, ir antisovietinė kazokų armija, vadovaujama gen. leit. Andrei A. Vlasovo, vadinama Rusijos išlaisvinimo armija, buvo vienintelis reiškinys rusų tautos istorijos, nes per 300 metų kazokai yra buvę tvirta atrama Rusijos valstybei ir geriausia apsauga nuo priešų".

Už Rytų Europą atsakingas Rooseveltas

Anglijos Anthony Eden, buvęs ministeris pirmininkas, o karo metu užsienių reikalų ministeris Churchillio vyriausybėje, išleido savo atsiminimus, vardu "The Reckoning". Joje vertina, kad prezidentas Rooseveltas planuojant pokario gyvenimą rodėsi "svyruojąs mieguistas, nepajėgus". Roosevelt-as labiausiai kaltas dėl komunistų sukeltų krizių nuo 1945.

Rooseveltas nebuvo ryžtingas dėl Lenkijos likimo, tylėjimu sutiko su Estijos, Latvijos, Lietuvos priskyrimu Sovietam, nesipriešino, kad Sovietai pasiimtų Suomijos ir Rumunijos dalis.

Edenas labai kritiškai atsiliepia apie Roosevelto įsitikinimą, kad jis visus klausimus geriau išspręs tiesioginiu pasikalbėjimu su Stalinu nei įprastiniais diplomatiniais kanalais. "Tai buvo iliuzija", sako Edenas ir atsakomybę **už rytų Europos likimą priskiria Rooseveltui:** Rooseveltas prie derybų stalo nebuvo jokiu atveju priaugęs Stalinui.

Franklin D. Roosevelt

Labiausiai kritikuoja Roosevelto elgesį Jaltos konferencijoje 1945. Rooseveltas tarėsi su Stalinu slaptai už Churchillio nugaros. Ten Rooseveltas su Stalinu susitarė dėl Kinijos Chiang Kaisheko.

LIETUVIAI IR LITURGIJOS REFORMOS

Liturgijos reformų dažnai pakalbama ir tarp lietuvių. Tai jau gerai, kad kalbama; kad žmonės nėra visam reikalui abejingi.

Dėl pačios reformos nuomonės nevienodos tarp tų, kurie yra suaugę su tradicijom, ir tų, kurie auga naujoje aplinkoje, kuriem anos tradicijos mažai ką sako ir kurie ieško naujumo. Nevienodos ir tada, kai svarsto, ar reformos bus palankios tautiniam charakteriui išlikti ar padės jį greičiau sunaikinti.

—o—

Dirvoje sausio 15 buvo Antano Nako pasisakymas. Pasisakymas toj kuriam tradicinėje mišių liturgijoje buvo brangus ypačiai muzikinis grožis ir kuris dingsta naujoje formoje.

—o—

Draugo vasario 20 prof. J. Kuprionis žiūri tautinio charakterio ir samprotauja: "Pakeitimas tarptautinės lotynų kalbos vietos tautine kalba yra gana palankus didžiosioms, plačiai dominuojančioms tautoms. Net ir Amerikos "melting pot" procesui gana naudingas. Kitokioj padėtyj atsiduria mažosios tautos ... Atrodo, kad gali susidaryti sunkumų ir mūsų lietuviškoms parapijoms čia Amerikoje ... Dabar ... daugelis parapijų turi skaitytis su faktu, kad jose vis didėja kitataučių parapijiečių skaičius. Lotyniškai skaitomos mišios visiems tiko. Visa bažnyčios dvasia susidaro labiau neutrali ... Jei ši reforma palieka kokią galimybę daryti pasirinkimą, tai

SPAUDA

lietuviškom parapijom ... vargiai būtų verta lotyniškas mišias sulietuvinti".

—o—

Tėv. Žiburiuose kovo 11 ve-

(nukelta į 3 psl.)

LIETUVOJE

Stalino saulės šventės rengėjai

Lietuvoje sudaryta Lietuvos okupacijos 25 metų sukakties "respublikinė komisija". Jos sudėtis — daugumas vaidžios, partijos ir saugumo pareigūnai. Bet jų pavardės rodo, kuriais žmonėm daugiausia Maskva pasitiki ir nori remtis Lietuvoje. Pavardės surašytos Tiesoje alfabetine eilės J. Babčavičius, E. Balsys, J. Banaitis, V. Baniulis, A. Barauskas, B. Baranauskas, A. Barkauskas, F. Bieliauskas, N. Belianinas, A. Cibas, A. Česnavičius, L. Diržinskaitė, B. Drobnys, B. Dubasovas, I. Gaška, A. Gailevičius, M. Gedvilas, M. Grigaliūnas, P. Griškevičius, A. Guzevičius, V. Jakelaitis, J. Januitis, T. Jančaitytė, A. Jankauskas, L. Kapočius, J. Karosas, K. Kairys, V. Kleiza, J. Kubilius, P. Kulvietis, J. Kuzminskas, K. Lengvinas, J. Lozoraitis, K. Mackevičius, J. Maniušis, V. Martinaitis, J. Matulis, V. Meškeriakovas, E. Mieželaitis, A. Mišutis, V. Niunka, V. Ostrauskas, J. Paleckis, P. Petronis, B. Popovas, B. Pušinis, A. Randakevičius, D. Roda, L. Romanovičius, V. Rudaminas, R. Sakalauskas, R. Sikorskis, A. Sniečkus, R. Songaila, J. Stimburys, R. Šarmaitis, D. Škrudnevas, M. Šumauskas, A. Urlikas, J. Vildžiūnas, A. Venclova, H. Zabulis, G. Zimanas, G. Žemaitis, J. Žiburkus, J. Žiugžda.

"Komisijoje" nėra kai kurių iš tų, kurie 1940 važiavo "saulės parvežti" — nebėra: A. Adomausko, Grosmano-Didžiulio, P. Cvirkos, L. Giros, S. Nėries, K. Petrausko, J. Dembskio, M. Kutraitės, B. Abdulskai-Adomo, V. Bitkevičiaus, P. Petrausko, E. Paleckienės. Už tat yra gausu "-ovų, nevų" ...

Komisija paskelbė atsišaukimą, kuriame ragina "šventės" proga padidinti "žemės ūkio produktyvumą", rinkti medžiagą apie "šlovingą Lietuvių tautos praeitį", o tai reiškia "tarybinių patriotų" kovą su Lietuvos patriotais — partizanais; skatina auklėti "tarybinį patriotizmą". Rašo: "Reikia nuolat pabrėžti, kad visus laimėjimus. Tarybų Lietuvai padėjo pasiekti broliška mūsų tėvynės tautų parama".

Tuose žodžiuose ir visame atsišaukime yra vienas nukrypimas nuo tų, kurie "nešė Stalino saulę" — tekalba apie "brolišką tautų" paramą, bet nesumini "vyresniojo brolio" ruso vardo. Matyt, tas vardas Lietuvoje nėra populiarus, ir Maskva rado, kad taktikos atžvilgiu bus geriau apie "vyresnįjį brolį" nekalbėti.

Washingtone, diplomatų priėmime Blair House, Lietuvos atstovas J. Kajeckas su žmona (d.) sveikinasi su protokolo šefu Lloyd Hand ir Mrs. Lyndon B. Johnson (d.). Šį vaizdą įsidėjo "The Washington Post"

Minėdamas 50 metų savo sukaktį,

DARBININKAS

tikisi sulaukti naujų skaitytojų, kad galėtų ir toliau išsilaikyti. Prašome paraginti draugus ir pažįstamus laikraštį užsisakyti. Gavus adresą, susipažinimui siunčiamas nemokamai. Prenumerata 7 dol. metam. Naujiem skaitytojam — pirmiem metam 5 dol.

Kas suras 2 naujus skaitytojus, moka už abudu 9 dol., už 3 — 12 dol. metams.

Administracija taip pat prašo nedelsti atsilyginti už 1965. Raginimas sudaro nereikalingų išlaidų. Prašome pasinaudoti čia pridedama atkarpa.

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

Prašau pratęsti prenumeratą 1965 metams.

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

Siunčiu už prenumeratą $....., aukų $.....; Viso $.....

....

(Data) (Parašas)

Siųskite į Lietuvą ir SSSR DOVANŲ SIUNTINIUS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui ar suknelei. Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu tuojau! Išpardavimas nepaprastai žemom *urmo kainom* atraižų vilnonės medžiagos — importuotos ir vietinės — trijose krautuvėse:

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCEY, N. Y. C.

Krautuvės atviros kasdien ir sekmadieniais, išskyrus šeštadienius, nuo 9 ryto iki 6:30 vak.

S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai

Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey St.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas!

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130
DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA
— DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ —

- Vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės
- *Specialiai žemos kainos* siunčiant audinius į užsienį
- Mes padidinome savo patalpas. kad galėtume geriau patarnauti klijentams. Prašome užeiti ir pasižiūrėti.

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS
IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

WHITE HORSE TAVERN
baras - restoranas

PRANAS BRUČAS, savininkas

86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. VIrginia 6-9519

SALĖ VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM BEI KITIEM POBŪVIAM
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

—•—

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir eurapietiška duona ir pyragai Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai

DALIA ir ALBERTAS RADŽIŪNAS, sav.

36-38-40 STAGG STREET BROOKLYN, N. Y. 11206
Telefonas STagg 2-5938

S & G MEAT MARKET

ANTANAS VAITKUS, vedėjas

84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. ..... Tel. VI 9-5077
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. ..... Tel. STagg 2-4329
91-15 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. — Tel. 441-4554

Papigintomis kainomis priimame užsakymus
VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS
Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties
Home-Made Bologna

DARBININKAS 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN 21, N. Y.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina $7.00 — Subscription per year $7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUŽIEDĖLIS

Straipsnius ir korespondencijas redakcija talso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Technikos pažanga ir propaganda

Technikos pažangą Stalinas laikė svarbiausiu žmogaus gyvenimo siekiniu ir galutiniu tikslu. "Pasiekti pačią aukščiausią technikos viršūnę — štai kam mes gyvename". Tai kiaurai ateistinis žmogiškosios būties supratimas. Jis neprašoka medžiaginio pasaulio ribų, užtat žmogaus dvasios nepatenkina. Tačiau gali būti suprantamas tokiom sąlygom, kada žmonės jaučiasi kultūrinėje pažangoje atsilikę. Tada laikinai gali rodytis, kad gyvenimo prasmė glūdi aukštesnės kultūros pažangoje. Rusijoje komunizmas įsivyravo kaip tiktai tokiomis sąlygomis ir dėl to technikos pažangą laiko aukščiausiu gyvenimo tikslu.

•

Rusija, kaip žinoma, prieš pirmąjį pasaulinį karą buvo atsitikusi apie šimtu metų nuo Vakarų pasaulio pažangos. Pavyzdžiui, Vakaruose jau buvo praėjęs susižavėjimas grubia materialistine pasaulėžiūra, o Rusijos mokyklose ji buvo laikoma paskutiniu mokslo žodžiu. Rusiškasis komunizmas dėl to daug stipriau susivijo su materialistine bei ateistine pasaulėžiūra negu kituose kraštuose. Iš antros pusės, tą kultūrinį atsilikimą jaučiant, bolševizmas spiriamas kitus kraštus vytis ir pūstis, kad galėtų save pateisinti.

•

Kultūrinės pažangos sovietinėje Rusijoje, be abejo, padaryta per 50 metų. Tam nestigo gausių gamtos išteklių ir masės vergų, kurių milijonai savo kaulus suklojo į kanalus ir naujų pramonės centrų įrengimus. Po praėjusio karo stipriai pasiremta okupuotos Vokietijos technikos priemonėmis ir mokslininkais. Talkino ir laisvas Vakarų pasaulis. Prisiugdyta savų specialistų. Ko stigo, gauta organizuotu šnipinėjimu, ypač atominių tyrinėjimų, raketų ir ginklų gamybos srityje. Tačiau klaidinga lyginti tiktai atskirus technikos laimėjimus, ypač skiriamus militariniam tikslam. Reikia imti viso krašto pažangos ir visų gyvenimo sričių vidurkį. O čia sovietinė Rusija yra dar gerokai užpakalyje Vakarų demokratijų. Šis atsilikimas dengiamas rėklia propaganda.

•

Sovietinė propaganda tiesiog plėšosi ryšium su skridimais aplink žemę. Giriamasi, kad "tarybiniai" mokslininkai pagaminę specialų apdarą, vadinamą skafandru, kuriuo apsirengęs jų kosmonautas pirmą kartą pasaulyje "žengė į kosmosą. Užtat: "Mes tarybiniai žmonės, esame pirmieji", "Visas pasaulis, užvertęs galvas, žiūri į tarybinius žmones", "Žygdarbis, kurį pajėgūs įvykdyti tarybiniai žmonės, mūsų didžioji Tėvynė", "Ryškus mūsų santvarkos ... nenugalimos jėgos įrodymas" — skaitome pasiliaupsnimus sau patiem.

Pagrindinis čia dalykas —tai pabrėžimas komunistinės santvarkos pranašumo. Tuo tarpu žinoma, kad mokslo ir technikos nauji atradimai yra atskirų asmenų pasiekiami, be ypatingo ryšio su kuria nors santvarka. Nei praeityje nei dabar, išskyrus sovietus, niekas nešūkavo ir nešaukia: "Štai, tiktai mes, žmonijos avangaras". Garsiai apie savo pajėgumą tešaukia tie, kuriem to gero trūksta.

Amerikiečiai kuklesni. Jie tenurodo, kad laisvas raketos valdymas erdvėje, ką atliko du astronautai, yra taip pat pirmas istorijoje ir ateičiai reikšmingesnis už kosmonauto "plaukiojimą" su skafandro rūbu. Be to, amerikiečiai savo skraidymų nė nedangsto tokiom paslaptim, kaip sovietai, kurie sukelia tam tikro nepasitikėjimo.

Suslovui važiuojant per Lietuvą, buvo uždaryti visi keliai

Pasakoja St. Rūkienė, neseniai atvykusi iš Lietuvos

New Yorko zarasiečių būrelis kovo 13 Lietuvių Atletų Klube surengė pagerbtuves Stefanijai Rūkienei, atvykusiai iš Lietuvos pr. m. gale. Praėjusiam Darbininko numeryje skaitėme jos pasakojimą apie 1941 metų baisiuosius trėmimus į Sibirą ir ten jos išgyventą kančią ligi 1956 metų, kai buvo leista pargrįžti Lietuvon. Paskutinius aštuonerius metus ji gyveno Kaune. Amerikon atvyko pas savo vyrą ir dukterį, nuo kurių buvo atskirta apie 24 metus. Duktė tada buvo vos 3 metų; dabar profesoriauja Arizonoje. Vyras gyvena Hartforde. Iš ten buvo atvykę į New Yorką. Papasakojusi savo skaudžius išgyvenimus Sibire, viešnia toliau buvo klausinėjama apie dabartinę padėtį okupuotoj Lietuvoj. Jos pastebėjimai buvo gana santūrūs.. Iš jų čia keletą paminėsime.

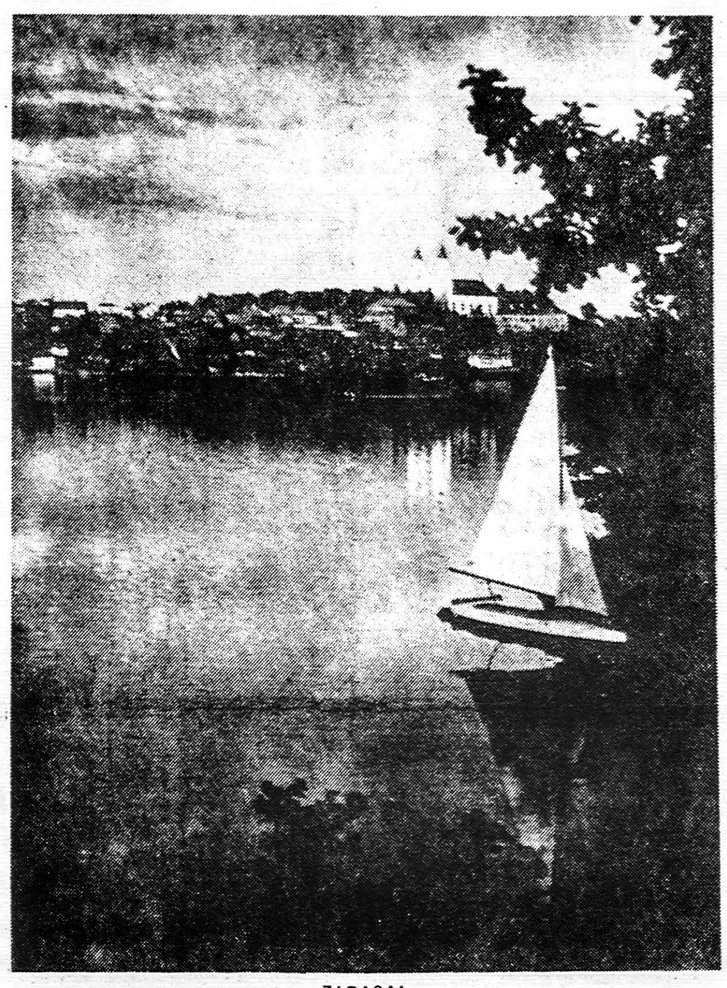

ZARASAI

Lietuvoje geriau negu Rusijoje

Yra didelis skirtumas, kai iš Rusijos patenki į Lietuvą. Visų pirma, daugiau yra maisto ir lengviau jis gaunamas. Rusijoje daug kur žmonės gauna kvietinių miltų tik kikius 3 svarus per metus; Lietuvoje dar galima gauti maišą, jeigu ne iš krautuvės, tai iš kolchozo. Lengviau ar sunkiau žmonės apsirūpina. Tiktai prieš Chruščiovo kritimą miltai staiga iš krautuvių dingo; juos išvežė nežinia kur. Dingo bulkos ir pagarsėjusi gera Kauno duona; pristigo riebalų.

Sviesto yra pakankamai, bet į rankas vienam asmeniui duodama krautuvėje tiktai pusę svaro. Apsisukęs ir eilėje pasistumdęs, vėl gali pirkti. Gi tokioje Kazanėje sviesto duodama tiktai pagal korteles po 200 gramų.

Rusai tebesikuria Lietuvoje

Rusų yra daug — civilių, kariškių, valdininkų, partiečių. Daug atvažiuoja apsigyventi. Viena neseniai atvykusi rusė džiaugėsi, kad yra maisto ir kapai .. aptverti, gyvulių neminžiojami, kaip jų krašte. Jai Lietuvoje patinka ir ji čia paliksianti.

Vasarą daug rusų privažiuoja į Lietuvos kurortus, ypač Palangą. Čia jie stebisi, kad yra privačios vilos, atskiri namukai (asabniki). Tai jiem labai patinka.

Yra naujų privačių namų ir miestuose. Žmonės pasistatydina visaip kombinuodami, nes didelis būtų trūkumas. Bet valdžia uždėjo savo kontrolę; reikalauja įrodyti, iš kur gauta medžiaga.

Vienu metu pasklido kalbos, kad namukai bus nusavinti ir jų savininkai nubausti. Kaune daug kas savo namukus apleido, bet netrukus vėl galėjo sugrįžti. Kalbėta, kad Paleckis persistengė, norėdamas Maskvai įsiteikti, kad jis "pirmas susitvarkęs". Atlyžo po Chruščiovo nuvertimo.

Kiek Lietuva rusinama?

Jaunimas komunistinamas ir rusinamas nuo mažų dienų. Mokyklose priverstinai rašomi į spaliukus (jauniausi), pionierius (paauge) ir komjaunuolius (vyresnieji). Mokytojai prievarta įrašo, nesiklausdami nori ar nenori. Per tas organizacijas varoma ateistinė ir komunistinė propaganda.

Jaunuoliai, kurie patenka į Rusiją darbam arba į kariuomenę, dažnai grįžta su rusėm žmonom. Mergaitės taip pat išteka už rusų. Bet yra jaunimo ir atsparaus: patriotiško savo širdyje, jaučiančio padarytą Lietuvai skriaudą, lūkuriaujančio atmainos.

Rusai lietuviais nepasitiki. Kai Suslovas keliavo per Lietuvą, buvo uždaryti visi aplinkiniai keliai.

Rusų yra visose įstaigose ir jie kalba tik rusiškai. Daugumą lietuviškai nė nesupranta. Seniau mokėsi lietuvių kalbos, dabar jau ne.

Ar žinoma, kas dedas užsieny?

Orientuojasi iš to, ką savi laikraščiai rašo, peikdami "kapitalistus", Ameriką. Pasiklauso užsienio radijo. Jei kas įskundžia, nubaudžia. Reikia labai saugotis kaimynų. Tačiau Lietuvoje yra daugiau pasitikėjimo vienų kitais, o Rusijoje— mažiau. Ten beveik niekas nieko nepasitiki.

Rusiškas radijas ir jo punktai (klausymo mazgai) vadinami 'gavarilkomis' (tauškalais). Sibire turėjome tiktai tas 'gavarilkas'. Vienas asarbeidžianietis kažkaip išsaugojo ir atsivežė radiją. Kai buvo susekta, gavo 10 metų kalėjimo.

Kaip žiūrima į užsienio lietuvius?

Pavydima, kad jie laisvėje. Kas savo metu galėjo pasitraukti į vakarus, bet to nepadarė, gailisi. Pabėgusių giminės daugumoje apklausinėti, ištardyti. Tardo ir dabar tuos, kurie susitinka su atvažiuojančiais. Kiekvienas susitikimas ir pokalbis užregistruojamas.

Atvykstančius iš Amerikos lietuvius žmonės laiko paraudonijusiais. Su giminėmis atvirai pasikalbėti neleidžiama; išimtys labai mažos. Daug kas privengia svečių iš užsienio, net laiškų ir siuntinių, nes bijo nustoti darbo.

Ar siuntiniai yra reikalingi?

Leidžiama gauti tik asmeninius siuntinius. Žmonės privengia prašyti, bet džiaugiasi gavę. Patys pasinaudoja ir šiektiek pinigo gauna.

Siunčiami daiktai turi būti geri. Pageidaujamos vilnonės skarelės, gražūs raštuoti megztiniai, moderniški batukai (su ylom užkulniuose, jei moteriški), nailono medžiagos.

Jaunimas nešioja dailiai, seka užsienio madas, pagal jas siūdinasi sau rūbus. Kai kas neprivalgo, bet įsigyja užsienietiško apdaro. Nemažai išperka rusai.

Uždarbiai ir atlyginimai nedideli. Maždaug uždirbama tiek per mėnesį, kiek Amerikoje per savaitę, jei dolerį ir rublį laikome lygiom.

Žmonės daugiausia kenčia, kad gyvenimas nėra laisvas, stipriai suvaržytas ir valdžios kontroliuojamas, kad nėra tikros žinios, kaip bus rytoj.

Lietuviai ir liturgijos reformos

(atkelta iš 2 psl.)

damajame Pr. Gr. tam ir pritaria ir labiau žiūri, kas liturgijos reforma "džiaugsis": "Vietinių kalbų įvedimu džiaugsis tie kraštai, kurie neturi tokių aštrių kallbinių problemų, kaip pvz. mūsų Vilniaus kraštas. Ja džiaugsis misijų kraštai, kur lotynų kalba sunkiai įvedama .. Pagaliau naująja reforma visi tie džiaugsis, kurie apeigose ieško prasmės, gyvosios dvasios, tiesioginio dalyvavimo ir nebesitenkina vien formine puse".

Ar džiaugsis lietuviai: "Lietuviams kalbinė apeigų reforma kelia džiaugsmą, bet kartu ir rūpestį. Džiaugsmą, nes ... parapijos išeivijoje, įsivedusios daugiau savo gimtosios kalbos apeigose, sustiprins savo ir visos lietuviškos bendruomenės tautinį pobūvį. Bet ... su kalbine reforma kyla ir rūpesčiai. Daugelis senųjų lietuvių parapijų kalbos atžvilgiu stovi kryžkelėje ta prasme, kad čiagimis jaunimas silpnai moka lietuviškai, ir jam sunku bus beprisitaikyti prie lietuvių kalbos įvedimo apeigose. Net JAV ortodoksų parapijos, ilgai vartojusios senąją slavų liturginę kalbą, turėjo pereiti į anglų kalbą. Galimas dalykas, kad tokiose lietuvių parapijose galės dar kurį laiką pasilikti visose apeigose lotynų kalba, panaudojant lietuvių kalbą tiek, kiek esamom sąlygom įmanoma. Įvedimas anglų kalbos, vietoj lotynų, prisidėtų prie čiagimių lietuviškumo silpninimo ir dar labiau ištrintų ribą, skiriančią juos nuo įsiliejimo į vietinės tautybės visuomenę".

Kas daryti? Autorius nemano, kad galimas lotynų kalbos palikimas padėtį išgelbėtų, nes: "Šios liturginėsa reformos yra mūsų šimtmečio religinio atsinaujinimo sąjūdžio dalis .. Laikas ir mums labiau įsigilinti į krikščionybės turinį ir žengti kartu su dabarties gyvenimu. Jei to nepadarysim dabar, mūsų jaunimas, augąs reformuotoj aplinkoj, nusisuks nuo lietuviškų parapijų".

Ligšioliniai argumentai veda į vaizdingo pasakymo išvadą: eisi per dvarą, gausi mušt, neisi pro dvarą, taip pat gausi: įvesi lietuvių kalbą, nusikreips čiagimis jaunimas; paliksi lotynų kalbą, nusikreips reformų aplinkoje augęs jaunimas. Ar tada jau išvada: įvesti anglų kalbą? Ar tegul "čiagimis jaunimas" bei "reformų aplinkoje" augęs jaunimas — nenusikreips nuo parapijos, nors ir nusikreips nuo lietuvybės?

Jei nenori sąmoningai nukreipti jaunimo nuo lietuvybės ir nuo "reformų aplinkos", tada liekasi dar viena siaurutė išvada, kurią mini T. Žiburių redaktorius: **"tokiose kryžkelės parapijose bendra lietuvių iniciatyva — kunigų ir pasauliečių gali sudaryti branduolį ne tik parapijų lietuviškumui pratęsti, bet ir jam atgaivinti ryšium su kalbine reforma".**

Pirmosios išvados: palikti lotynų kalbą ir nieko nedaryti arba įvesti anglų kalbą yra įvykdomos lengviausiai ir mažiausia pastangų reikalauja, nes veda į tautines pakasynas, trečia išvada — kunigų ir pasauliečių bendradarbiavimas lietuvišką branduolį sudarant yra įvykdoma sunkiausiai, daugiausia pastangų reikalaujanti, bet yra vienintelė su perspektyva į tautinio išlikimo ateitį.

Kur duona ašaroja

LAIŠKAS IŠ SIBIRO

(2)

Lobšaitis ir jo žmona Stasė (taip pat žemaitė) pirmiausią parausė sniegą ir sudėjo į duobelę krepšį su duoną savo pietumis, o paskui vėl viską užvertė sniegu. Po sniego patalais ne taip greitai atausta viralas ir duona ilgiau nevirsta ledu. Tik po to jie ėmėsi savo darbo.

Nelengvai Sibiro pušis atiduoda žmogui savo kraują —sakus. Nelengvas darbas tų, kurie ima iš medžių sakus. Man — ir sunku, ir šalta stovėti stebėtoju, todėl aš einu kartu su jais, stengdamasis bent trupučiuką praminti kelią giliame ir puriame sniege, kurio vietomis priversta iki pilvo. Matau, kaip Zigmas ir žmona prieina prie storakamienių, lieknų pušų, kaip specialiais rėžtuvais, privirtintais ant ilgų kotų, braukia per medžių kamienus, nurėždami gabalus žievės ir po truputį plėšdami nuo jo rūbus. Kartais man atrodo, jog šie žmonės rankose laiko kauptukus ir purena medžio žievę, kuri gabalais ir smulkiais trupiniais krinta ant balto sniego po jų kojomis.

Sunkus darbas. Neipratusiam visai nepakeliamas. **Visą laiką žmogus brenda per gilų sniegą ir beveik visą laiką dirba iškėlęs rankas.** Kotą reikia spausti tvirtai, ir todėl rankos greitai ima šalti, stingsta. O per žiemą reikia jiedviem šitaip nužievinti penkiolika tūkstančių medžių. Sitiek jie patys ėmėsi, nes nuo to priklauso jų uždarbis. Juo daugiau žiemą bus paruošta medžių, juo daugiau bus surinkta sakų,tuo didesnius atlyginimus gaus žmonės, kurie atliko šį darbą. Kito darbo žiemą sakų ėmėjai ir surinkėjai neturi. **Nužievinimas vakar, nužievinimas šiandien, nužievinimas rytoj, kasdien,** jei tik rytas nepranašauja baltosios saulės dieną.

O pavasarį, kai medžiai bunda po žiemos miego, sakų ėmėjams prasideda karščiausias darbymetis. Kas ketvirtą dieną tenka aplankyti kiekvieną medį ir įrėžti nužievintame kamiene porą ūsų, per kuriuos ištekа sakai — labai brangi ir reikalinga žaliava mūsų pramonei, ypač chemijai. Šitaip medžiai sakinami apie penkiolika metų. Paskui kertami. Per tą laikotarpį jie duoda tiek sakų, kad jų kaina daug kartų prašoka paties medžio vertę. Šiose vietose, kur dabar dirba mano šeimininkai, po eilės metų tyvuliuos Ust Ilimo hidroelektrinės jūra, todėl žmonės skuba paimti iš taigos kuo daugiau, kol ji dar neatsidūrė jūros dugne.

Paskui mes susikūrėme didelį laužą. Šildėmės prie jo patys ir šildėme iš po sniego ištrauktą valgį. **Duonos riekes smeigėme ant iešmo, kaip iškylaujantys vaikai lašinius, ir kišome jas prie laužo liepsnos, kol duonelė atšilo ir ėmė ašaroti.** Visi žino, kad duonoje, kur ji bebūtų kepta, yra daug vandens. Speige vanduo sušala į ledą, o ištirpdytas jis prasimuša į riekės paviršių skaidria ašara.

Zigmo Lobšaičio gyvenimas susiklostė nelinksmai. Jau septyniolikos metų vaikinas paėmė į rankas šautuvą ir įstojo į liaudies gynėjų būrį Eržvilke. Daug kraujo sugadino naktys, pilnos pavojų, buržuazinių nacionalistų (taip bolševikų spaudoje vadinami Lietuvos gynėjai partizanai. Red.) tykojančios kulkos. Visi žino, koks tai neramus, kraujais plūstantis buvo metas. Paskui — milicijos mokykla Kaune, jaunesniojo leitenanto laipsnis, darbas Klaipėdoje, Gargžduose, Palangoje. **Ir suklupdė vyrą degtinėlė.** Neliko jaunesniojo leitenanto laipsnio, neliko darbo ir liko žmogus tik su ištikima savo Stase ir noru nepasiduoti, atsigriebti. Palikęs Lietuvą, pasidavė laimės ieškoti kitur. Buvo Karelijoje, Kazachstane, o paskui atkeliavo čionai. Augina du vaikučius — sūnų Zigmą ir dukrelę Ritą. Zigmas — trečioje klasėje, o Rita — vaikų darželyje.

Lobšaitis galvoja taip:

— Susikalsiu pinigo ir važiuosiu namo, į Lietuvą.

O susikalti pinigo čia galima. Darbas apmokamas gerai. Nežinau, kaip sekasi Zigmui. Jis pats apie tai neužsiminė, o paklausti tokių dalykų nedera. Tačiau vienas lietuvis — Algis Sviklis — dirbantis šiame ūkyje, man gyrėsi, jog pastatęs tėvams namą kažkur prie Utenos už pusketvirto tūkstančio rublių ir tiek pat dar turįs taupomoje kasoje.

Reikia manyti, kad ir mano dabartinių šeimininkų svajonės įsikūnys. Jie šito tikrai verti.

Pavakare mes išėjome iš miško ir vieškeliu patraukėme į namus. **Per dieną nužvarbę veidai degė, perštėjo ir skaudėjo nuo mažo prisilietimo.** Tačiau aš buvau patenkintas, nes žinojau, jog po šios dienos man bus lengviau rytoj. O ryt aš išeinu į taigą visai savaitei. Ir ūkio administracija, ir rūpestingi mano šeimininkai nepataria, atkalbinėja, siūlo palaukti. Bet mane spiria laikas. Negaliu aš sėdėti savaitę. Jokiu būdu negaliu, nors ir pačiam velnioniškai nesinori tokiame speige slidėmis kastis už dvidešimties kilometrų per suvirtusią, neliestą taigą ten, kur laukia medžioklės namelis ir grynakraujai sibiriečiai, nuo amžių besiverčią medžiokle ir kaip savo kišenę pažįstantys šitą kraštą.

Saulė dar nenusileido. Gelsvai raudonas ritulys dar dega horizonte, apšviesdamas Igirmos gyvenvietę, su rūkstančiais jos kaminais ...

Šeimininkas apsidairo, nužvelgia švarų it iššukuotą dangų ir sako:

— Rytoj vėl spaus.

O aš nežinau, džiaugtis man, ar ne, kad dar pamatysiu vieną baltosios saulės dieną.

Irkutsko sritis, Igirma
1965 metų vasaris

Kiek 'pelnė" astronautai

Už kelionę aplink žemę Grissom gavo 37.25 dol., Young 32.75, nes tai buvo antvalandžių darbas prie įprastinių 40 valandų darbo savaitės, už kurią vienas gauna 298 dol., kitas 271 dol.

— **Indonezijoje** Amerikos atstovybei jau nutraukė paštą bei telegrafą.

Robert Moses (d.) pasaulinės parodos New Yorke direktorius, įteikia atsižymėjimo raštą Petrui C. Wytenus už pasidarbavimą lietuvių dieną rengiant.

DĖL "MŪSŲ LIETUVOS" IR "VIENŲ VIENI"

Darbštusis spaudos darbininkas ir bibliografas Br. Kviklys surinko medžiagą milžiniškam veikalui "Mūsų Lietuva", kurį leidžia Lietuvių Enciklopedijos leidykla. Prieš 9-10 mėn. pasirodęs šio veikalo I tomas sulaukė didelio pasisekimo; jį užsisakė apie 1,500 prenumeratorių. Ohio lietuvių gydytojai už šį veikalą paskyrė 1,000 dol. premiją.

"Mūsų Lietuva", berods, niekur nebuvo pristatyta, kaiš išsamus mokslinis veikalas, tik kaip apžvalginis, nuvedąs į gimtąjį kraštą toli nuo tėvynės atsidūrusius išeivius pakvėpuoti tėvynės oru, o jaunosios kartos atstovus — į jų tėvų žemę. Ir pats autorius I tomo įžangoje pasisakė:

"Veikalą rašiau ne mokslo žmonėms, o eiliniam Lietuvos mylėtojui... Jaučiu, kad atsiras nemaža klaidų, netikslumų, dėl kurių iš anksto atsiprašau. Skaitytojas gal bus atlaidus, žinodamas, kad veikalą rašiau būdamas toli nuo gimtosios žemės..."

Iki šiol veikalas susilaukė tik palankių atsiliepimų; jų tarpe ir mūsų geografo A. Bendoriaus. Bet K. Obolėnas "Darbininke" prikibo. Ir, svarbiausia, todėl, kad dar prieš I pas. karą Švenčionių ir kitose kaimyninėse apskrityse buvo surašęs kelis sąsiuvinius vietovardžių, tais vietovardžiais pasinaudodavęs ir prof. J. Balčikonis. Skaitytojas ir susidarai įspūdį: jei ir Br. Kviklys būtų pasinaudojęs K. Obolėno surinktais vietovardžiais ir kitomis žiniomis, veikalas jau būtų buvęs "laukta ir džiaugsmingai sutikta viešnia".

Br. Kviklys dešimtis kartų kreipėsi spaudoje, ypač į plunksnos darbininkus, prašydamas talkos padėti aprašyti jų gimtąsias apylinkes, pasidalinti turima medžiaga, padaryti veikalą kiek galima tikslesnį ir išsamesnį. Kiek žinau, 15 metų uždarbį Amerikoje B. Kviklys išleido literatūrai — įvairiausiem Lietuvą liečiantiem leidiniam įvairiomis kalbomis, rankiojo medžiagą ir krovė į vieną veikalą.

Atsiprašau K. Obolėno, jei jis Br. Kvikliui atsiuntė savo brangios, autentiškos medžiagos, o šis jos nepanaudojo. Bet, gerai pažindamas Br. Kviklį, tikiu, kad jis būtų su džiaugsmu panaudojęs. Būtų gražu, jei K. Obolėnas vietoj priekaištų, nieko nelaukęs įstotų į aktyviuosius "Mūsų Lietuvos" bendradarbius ir savo žiniomis bei talentu padėtų veikalui tobulėti. II-sis "Mūsų Lietuvos" tomas jau laužomas, bet dar bus III ir IV.

—o—

Rašančiam šiuos žodžius užkliuvo akys už N.E. Sūduvio knygos "Vienų vieni", kur 190-191 psl. minimi Žemaičių pulkai. Veikalas "Vienų vieni" tai Lietuvos istorijos tąsa, kurią mokykliniuose vadovėliuose ar net ir dažnose prakalbose užbaigdavome su 1940 birželio 15 d. Dabar iš šios naujos knygos iškyla, kaip tauta laikėsi per 25 okupacijų metus, kaip susiorganizavo ir į didžią jėgą, pavirto tautos rezistencija. Tai įžvalgus istorinis dokumentas.

Bet skelbiamas faktas, kad prie Sedos eiliniai kareivėliai savo duobėse sutiko tankus rankinėm granatom ir paskui— mirė", yra lyg ir išjuokimas tų vyrų, kuriem neteko laimės papulti į N.E. Sūduvio favorizuojamus J. Daumanto vyrus.. Istorijos dėliai nemeluos tie, kurie dalyvavo Sėdos kautynėse: ten vyrai ne vien glaudėsi duobėse ir mirė, bet kiti ir su moderniais pancerfaustais šoko prieš rusų tankus, ten lietuviai kareivėliai sudegino 14 tankų.

Buvo parodyta rezistencijos ir prieš vokiečius. Kai vokiečiai žandarai atsistojo ant Varduvos liepto ir bandė stabdyti lietuvių traukimąsi, atsirado drąsus kareivėlis, dabar inžinierius Kalifornijoje, kuris abu vokiečius iš kulkosvydžio nulei do į Varduvos bangas. Tie vyrai ne vien tik glaudėsi prie žemės ir mirė, kaip kad bando pavaizduoti N.E. Sūduvis, bet parodė ir rezistencinės dvasios akimirkų.

Šis faktas iškeltas ne nuvertinimui taip brangios ir mielos N.E. Sūduvio knygos, o tik pabrėžimui: sunku kiekvieną detalę smulkiai iššifruoti, ypač kada nebūtą kautynių lauke.

Vl. Rmjs

AR NEAPDAIRUMAS, AR ...

V. Širvydas, kuris laiko save viską žinančiu ir turinčiu kitus mokyti, yra tiek atsibodęs, kad daug kas, vien dėl jo pamokslų, atsiribojo ir nuo "Vienybės" skaitymo. Kartais bepamokslaudamas jis nueina taip toli, kad pradeda kalbėti okupanto naudai.

"Vienybės" 5 Nr., šių metų vasario mėnesio 4 dienos laidoje, straipsnyje "Mes", mums aiškina, kad komunistiniuose kraštuose esąs ir ne komunistiškai ne tik galvojančių, bet ir kuriančių (džiaugias atradęs "naują Ameriką", lyg to niekas nežinotų), ir kai jų kūriniai, kartais slaptai, pateka į užsienį — būna aukštai vertinami. Kaip pavyzdį nurodo dr. Pasternako "Dr. Živago".

Toliau jis aiškina, kad satelitiniuose kraštuose reiškiama nepasitenkinimas rusų dominavimu ir pradedama viešai tam priešintis. Kodėl girdi, mūsų veikėjai ir spauda nenori glaudžiau bendrauti su kraštu, nekreipdami visai dėmesio, kad ir Lietuvoje yra daug kūrybinių jėgų, gal ir jie yra sukūrę tai, ko okupantui negalima rodyti. Kodėl tokia kūryba neatgabenama į Vakarus ir čia neatspausdinama; be to, ar gi jau visi lietuviai tėvynėje esą patenkinti dabartiniu režimu ir rusų dominavimu, ar gi nieko negalvojama ir neveikiama tam priešintis; žodžiu, ar kartais neveikia tautinis pogrindys...

Ir jei tai visa būtų, V. Širvydas labai norėtų žinoti. Galima drąsiai pridėti, kad okupantui tokios žinios yra daug daugiau įdomios nei V. Širvydui. Okupantas deda visas pastangas joms gauti, ir už jų suteikimą gerai apmokėtų.

Aš noriu priminti V. Širvydui, kas atsitiko su Pasternaku. kai jo veikalas Italijoj buvo atspausdintas. Jis susirgo "nepagydoma liga" ir mirė. Taip visi daro pas bolševikus, jei tik nukrypstama nuo partijos "generalinės linijos". Manau, kad žino V.Š., kokia "premija" bolševikai apdovanojo Pasternako tarnaitę, kurią įtarė padėjus jo veikalui patekti į užsienį.

Ar V. Širvydas nori, kad ir Lietuvoje lietuviai rašytojai "susirgtų nepagydomoms ligoms" ir mirtų?.. Ar dar neužtenka lietuvių darbo stovyklose ir kalėjimuose? Nemanau, kad V. Širvydas taip rašo kieno nors įtakoje. Tikėkime, kad jis rašo taip dėl to, kad nežino ką rašo.

P. Puronas
Jamesburg, N.J.

GINČAS DĖL ČIURLIONIO GALERIJOS MENO KŪRINIŲ

PRO MEMORIA

Čiurlionio galerijos buvusios direkcijos ir L.A. Menininkų Klubo valdybos ginčui dėl Čiurlionio galerijoje sutelktų meno kūrinių spręsti sudarytoji komisija savo darbą baigia šiuo Pro Memoria.

1. 1964 m. sausio mėn. 12 d. JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Fondo pirmininko pastangomis sukviestas pasitarimas Čiurlionio galerijos reikalu išrinko komisiją, kurios paskirtis buvo ištirti ginčo priežastis, ištirti Čiurlionio galerijos padėtį ir duoti pasiūlymus ginčo išsprendimui. Pasitarime dalyvavo: Lietuvos generalinis konsulas dr. P. Daužvardis, Tėvų Jėzuitų atstovas kun. B. Krištanavičius S.J., prof. A. Varnas, P. Gaučys, Z. Kolba, A. Kėželis, L. Balzaras, M. Šileikis, J. Tričys, B. Macevičius, A. Nakas, J. Narukynas ir J. Jasaitis. Abiem šalim sutikus, komisija sudaryta iš: kun. B. Krištanavičiaus, S.J., J. Jasaičio ir pakviesto prof. M. Mackevičiaus.

2. Komisija, pradėdama darbą, raštu atsiklausė buvusios Čiurlionio galerijos direkcijos per dail. Z. Kolba ir L. A. Menininkų Klubo valdybos per pirmininką P. Gaučį, prašydama abiejų šalių pasisakyti, ar komisijos sprendimas bus jų priimtas. Gauti atsakymai leido komisijai darbą pradėti.

3. 1964 m. gruodžio mėn. 31 d. komisija pakvietė dail. Z. Kolbą ir P. Gaučą išsiaiškinti Čiurlionio galerijos padėtį ir aptarti būdus kilusiam ginčui išspręsti.

4. Vykdydama 1964 m. gegužės mėn. 31 d. pasitarimo abiejų šalių priimtus nutarimus, komisija patikrino Z. Kolbos žinioje esančius Čiurlionio galerijos dokumentus. L.A. Menininkų Klubo vadovybės žinioje esančius Čiurlionio galerijos dokumentus komisijai nebuvo sudarytos sąlygos peržiūrėti.

5. Remdamasi pasikalbėjimais su abiejų šalių atstovais ir peržiūrėtais dail. Z. Kolbos žinioje esamais dokumentais, komisija rado, kad Čiurlionio galerijoje yra: a. meno kūriniai skirti Nepriklausomai Lietuvai, b. privatus turtas (paveikslai ir kt.) priklausantis daugeliui savininkų, jų tarpe ir kitataučiams; c. taip pat ir privačios skolos.

6. Kiek sąlygos leido, ištyrusi ir apsvarsčiusi Čiurlionio galerijos ir Meno Kūrinių Fondo padėtį ir kilusio ginčo priežastis, komisija priėjo tokio sprendimo:

1. Čiurlionio galerija, globojanti ir administruojanti institucija, nėra galerijoje esančių meno kūrinių savininkė ir savo įstatuose ypatingai aiškiai turi suformuluoti, kam galerijoje sutelkti meno kūriniai priklauso.

2. Kadangi Čiurlionio galerijoje sutelktas visuomenės aukomis ir kt. lėšomis Meno Kūrinių Fondas yra skirtas Nepriklausomai Lietuvai, todėl jam globoti sudaromas specialus Globos Komitetas. Šį komitetą sudaro: Lietuvos diplomatinės tarnybos, JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos ir Tėvų Jėzuitų atstovai (po vieną nuo institucijos). Jie į komitetą pakviečia realistinės ir modernistinės meno pakraipos du dailininkus.

3. Globos Komitetas ir Čiurlionio galerijos administracija (direkcija) vadovaujasi specialiai paruoštu statutu. Statutą paruošia Globos Komitetas, Globos Komitetas tuvos padėtis bus tokia (laisva), kad jai priklausąs Meno Kūrinių Fondo turtas bus galimas perduoti.

4. Globos Komitetas sudaro komisiją, kuri turi patikrinti Čiurlionio galerijoje esamus meno kūrinius ir kitą turtą bei aiškiai nustatyti, kas kam priklauso.

5. Čiurlionio galerijos finansinius įsipareigojimus, padarytus ryšium su Čiurlionio galerijos inventoriaus įsigijimu, galerijos išlaikymu ir Meno Kūrinių Fondo ugdymu, o taip pat tam pačiam reikalui padarytas asmenines išlaidas, Čiurlionio galerijos administracija atlygina iš savo kasos.

6. Turtą, nepriklausantį Čiurlionio galerijai ir Meno Kūrinių Fondui, galerijos administracija grąžina savininkams".

7. Buvusioji Čiurlionio galerijos direkcija šį sprendimą priėmė. L.A. Menininkų Klubo vadovybė — atmetė.

8. Komisija laikosi nuomonės, kad ginčui užbaigti abi šalys turi priimti komisijos priimtą ir aukščiau paminėtą 6-ių punktų sprendimą.

Šio **Pro Memoria** originalą gauna Lietuvos generalinis konsulas dr. P. Daužvardis, nuorašas: L.A. Menininkų Klubo valdyba, buvusi Čiurlionio galerijos direkcija ir JAV LB Kultūros Fondo valdyba.

Jonas Jasaitis
Komisijos vardu

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Kazys Almėnas — UPĖ Į RYTUS, UPĖ Į ŠIAURĘ, romanas I ir II tomas, išleido Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoje 1964 m., aplanką piešė P. Jurkus. I tomas — 302 psl., II tomas — 325 psl. kiekvieno tomo kaina 3 dol.

Albinas Baranauskas —KARKLUPĖNUOSE, premijuotas romanas, išleido Lietuviškos Knygos Klubas 1965. Aplankas — P. Jurkaus, 224 psl., kaina — 2.50 dol.

ŠVENTOJI AUKA, fotografija **Algimanto Kezio, S.J.,** maldų vertimas **Bruno Markaičio S.J.,** dailininkas **Algirdas Kurauskas.** Išleido tėvai jėzuitai, 92 pls., kaina 8 dol.

PALIK AŠARAS MASKVOJE. **Barboros Armonienės** atsiminimai, surašyti **Algirdo L.** Nasvyčio, išleido Viltis Cleveland, 253 psl., kaina 3 dol.

Adolfo SCHRAGERIO

BALDAI BALDAI

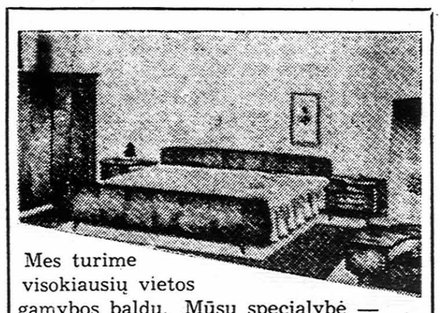

Mes turime visokiausių vietos gamybos baldų. Mūsų specialybė — importuoti tik geros kokybės baldus iš V. Vokietijos ir kitų Europos valstybių.

336 East 86th St., N. Y. C.
Tarp 1st ir 2nd Avenue • TR 9-0400
Atidaryta kasdien nuo 9 v.v.; antradieniais ir šeštadieniais 9 - 6 v.v.

Norite geros meniškos fotografijos —

PORTRETO - ŠEIMOS - VAIKŲ

vairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —

VYT. MAŽELIS
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacint 7-4677

FOTOGRAFAS
Romualdas Kisielius

Tarptautinės Fotografų Sąjungos narys, baigęs Amerikos kariuomenės foto mokyklą. Jums už prieinamiausią kainą atliks visokius fotografinius darbus.

Dėl susitarimo skambinti — GLenmore 2-0029

WEJD 1330 KIL. 97.9 MEG. (FM)
JAU 22 METAI!
LIETUVOS ATSIMINIMU RADIO VALANDA
ŠEŠTADIENIAIS NUO 5 IKI 6 V.P.P.
DIREKTORIUS JORUBAS J.
STUKAS
1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205
Tel. (201) 289-6878

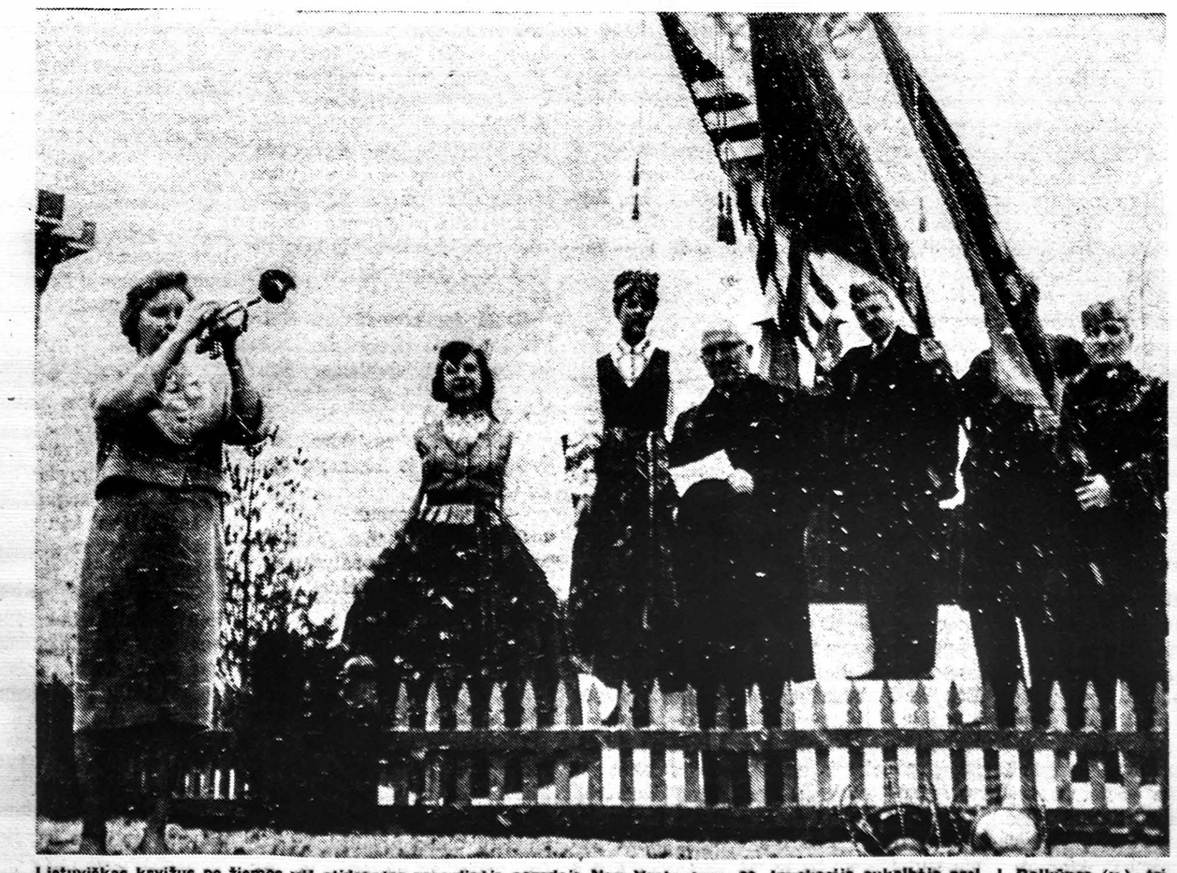

Lietuviškas kryžius po žiemos vėl atidengtas pasaulinėje parodoje New Yorke kovo 20. Invokaciją sukalbėjo prel. J. Balkūnas (v.), trimituoja Leona May Smith.

TRYS LABIAUSIAI NEMĖGIAMI DALYKAI

Dėl mūsų lietuviškų gimnazijų (2)

(tąsa iš pr. numerio)

JUOZAS B. UŽBALIS

I. Matematika. Turiu nuo jos pradėti, nes matematika, be jokios abejonės, buvo ir tebėra labiausiai mokinių nemėgstamas dalykas viso pasaulio mokyklose. W.W. Sawyer, Manchesterio universiteto Anglijoje matematikos lektorius, net yra parašęs knygą, pavadintą "Matematiko džiaugsmas" (Mateticians Delight), kurios pirmasis skyrius užvardintas "Matematikos baimė".

"Pagrindinis šios knygos tikslas yra išsklaidyti matematikos baimę" rašo autorius. "Yra nepaprastai blogas įprotis žmogui įsigyti baimės jausmą bet kokioje gyvenimo srityje".

"Kodėl žmonės taip bijo matematikos? Ar pats dalykas savaime yra baisus? Ar metodas, kuriuo jis yra mokomas, netikęs?"

Per dažnai mokymas vykdomas pagal tokią 'filosofiją': kadangi suaugę žmonės praleidžia gyvenimą dirbdami nuobodžius darbus, tai ir vaikai turi būti, kaip galima greičiau, pripratinti prie nuobodaus darbo. To rezultatas: visai nepagrįsta neapykanta ne tik matematikai, bet ir kitiems mokslo dalykams ir intelektualiniam gyvenimui. Išmokti ką nors gerai, ar tai bebūtų žaidimas sviediniu, ar reliatyvizmo teorija, reikalauja pastangų. Bet tos pastangos neturėtų būti nei nemalonios, nei nuobodžios. Mokytojo pagrindinis uždavinys yra padaryti mokomą dalyką įdomų, išmokyti vaiką jam beveik nejaučiant, kad jis yra mokomas. Pačioje kurso pradžioje turėtų būti gyvai atvaizduojama visa nauda ir pasitenkinimas, kurį geras dalyko mokėjimas suteikia gyvenime. Kiekvienam žingsnyje mokinių susidomėjimas turi būti žadinamas paveikslais, demonstracijomis ir pasakojimais. Autorius įveda į geometriją kaip į mokslą apie baldus ir sienas, į algebrą—matematikos stenografiją, į trigonometriją —mokslą kaip statyti tunelius ir braižyti žemėlapius, ir t.t.

Šalia gero instruktoriaus matematikos mokymas nereikalauja daug: juoda lenta, gabalas kreidos, pora skaičiavimo mašinų ir pigios logaritminės liniuotės. Sunkiausias ir brangiausias dalykas — kur rasti tikrai gerą instruktorių.

II. Fizika. Visa, ką anas autorius pasakojo apie matematikos baimę, galima pritaikyti ir fizikai. Fizikos mokymas jau reikalauja kabineto. Toričelio tuštumai pavaizduoti, pav., reikalinga butelis gyvsidabrio, didelė lėkštė ir vieno metro ilgio stiklinis vamzdelis, vienam gale užlydytas. Optikai mokyti reikalingas mikroskopas, spektroskopijai demonstruoti reikalingas pigus spektroskopas, elektrai ir elektronikai — įvairūs motorai, baterijos ir instrumentai. Geras mokytojas ir čia yra nepamainomas, nes daugumą priemonių demonstracijai lengva pačiam pasidaryti arba paimti iš sulūžusių namų ruošos motorų ir radijo aparatų. Visai patenkinamas fizikos kabinetas galima įruošti už 200 dol.

III. Chemija. Tai jauniausias ir dar sparčiai tebeaugąs mokslas. Alchemijos istorija siekia daug tūkstančių metų į praeitį — į senovės Egiptą, Indiją ir Kiniją. Tos istorijos lapuose minimi su pagarba ir viduramžių dominkonas Albertus Magnus ir pranciškonas Roger Baconas.

Moderniškos chemijos mokymui gimnazijoje būtinai yra reikalinga mokomoji laboratorija, kurios įrengimas atsieitų apie 3000 dolerių. Ir čia geras mokytojas yra nepamainomas. Pusė viso chemijos kurso galima sėkmingai pademonstruoti naudojant virtuvėje ir garaže naudojamus chemikalus ir medžiagas.

Šio straipsnio autorius puikiai prisimena seną priežodį: kas žino dalyką — dirba sau: kas dalyko nežino — moko kitus. Kur surasti tuos idealius mokytojus? Vokietija ir Amerika pilna jaunų matematikų, fizikų ir chemikų. Gal apsimokėtų ir svetimtaučius šių dalykų mokytojais samdyti. Vienas dalykas aiškus: jei mes pastatome savo gimnazijoms puikius rūmus, turime rasti ir patalpas kabinetams bei laboratorijoms. Turime surasti ir geriausius mokytojus dalykams, kurie yra ir paliks moderniškojo mokslo kertiniai akmenys. Šių pastangų vaisių nereikės ilgai laukti. Tegul mūsų gimnazijų abiturientai pradeda rinkti stipendijas kaip grybus per Regents ir kitus varžybos egzaminus, ir vokiečiai ir amerikonai pradės prašytis į mūsų gimnazijas pakliūti.

Tėvai,

ŠV. ANTANO GIMNAZIJA

pastatyta jūsų vaikams!

Gimnazija su viešųjų Amerikos mokyklų teisėm, su privalomu lietuvių kalbos dėstymu, su bendrabučiu, su visom gero auklėjimo priemonėm...

Atlyginimas už pilną išlaikymą bendrabuty — tik 600 dol. metams. Dėl ateinančių mokslo metų tuojau rašykit Rektoriui:

ST. ANTHONY'S HIGH SCHOOL
Kennebunkport, Maine 04046

Pirmos mišios lietuviškai

Philadelphia, Pa. — Sekmadienį, 14, Philadelphijos lietuviai išgyveno istorinį įvykį. Tą dieną šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje buvo mišios lietuvių kalba. Mums visiems pažįstamas giesmes ir maldas, kai jos jungėsi bendroj maldoj, teko išgyventi su dideliu dvasios pakilimu. Nevienam sublizgo ašaros akyse, o giesmės žodžiai nekartą strigo gomuryje. Ir tai nebuvo tik atskiri jaudiną momentai, bet ištisos šv. Mišios, pradedant "Viešpaties, pasigailėk" ir užbaigiant "Telaimina jus visagalis Dievas".

Nors tai buvo pirmosios mišios pagal naują liturginę tvarką su neįprastais 'stovėti, sėdėti, klūpoti', kuriuos buvo labai sunku suderinti su mums įprasta maldos dvasia, betgi jutome, kad mūsų taip branginamos giesmės, kurias netolimoje praeityje išgirsdavome lyg kurį įsiterpimą, dabar buvo gyva organinė mišių dalis. Tik dabar supratome, kokią didelę dovaną davė tautoms ekumeninis Bažnyčios susirinkimas, nutardamas leisti vartoti bažnyčios liturgijoje gimtąją kalbą.

Ir mūsų lietuviškų parapijų bažnyčios, jei jos ir nėra kokie architektūros šedevrai, kai jose laisvai suskamba lietuviška giesmė ar vieša malda, iš naujo darosi mums taip brangios ir širdžiai mielos, kaip jos buvo tuomet, kai mūsų seneliai jas statė. Ir niekas mums jų pavaduoti negalės.

Mišių auka — Nuotr. A. Kezio, S.J.

Detroit, Mich.

Algis Zaparackas ir Ralph Valatka atstovavo lietuvius Pabaltijo komitete. Tariamasi birželio mėnesį drauge paminėti trėmimus ir 25 metų sukaktį, kaip Lietuvą okupavo rusai. Šiemet komiteto vadovavimas tenka lietuviams. Komiteto atstovus paskyrė Detroito lietuvių organizacijų centras.

Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos metiniai pietūs šiemet bus kovo 28 nuo 12 iki 4 v. popiet. salėje po bažnyčia. Pietus paruošia Lietuvos vyčių 19 kuopa.

Lituanus žurnalo vajaus komitetas lanko lietuvių namus, ieškodami prenumeratų ir aukas rinkdami.

Kongresm. John Dingell vasario 16-tos proga priimtas rezoliucijas įdėjo į Congressional Record Appendix, kuris atspaustas kovo 17 laidoje. Taip pat gauta palankių pareiškimų iš kitų kongresmanų bei senatorių. -rjv-

Mišias aukojo kun. Gediminas Kijauskas S.J. Ištrauką iš apaštalų laiškų skaitė inž. Alfonsas Jurskis.

Philadelphijos lietuviai yra didžiai dėkingi klebonui kun. Juozui Čepukaičiui ir vikarui kun. E.A. Wassel, pirmiesiem Philadelphijoje įgyvendinusiem parapiečių lūkesčius.

Dr. Elena Armonienė kalbės susirinkime Lietuvių Banko patalpose (202 N. Broad St.) kovo 28 d., 4 val. popiet, tema —Moterų teisės. Pasiklausyti kviečiami visi. Tikimasi, kad dar šį pavasarį, tėn pat, galėsime išgirsti ir dr. Vaclovo Paprocko paskaitą tema — Išvaizda ir charakteris. Abiejų paskaitų rengėjas — Lietuvių Moterų Atstovybės klubas. **K. Č-tas**

Detroito Dievo Apvaizdos lietuvių bažnyčioje kovo 16 buvo teikiamas sutvirtinimo sakramentas. Iš k. į d.: kun. V. Krisčiūnevičius — šv. Petro par. klebonas, kun. Richard Haney, vysk. John F. Dearden, kun. M. J. Kundrotas, Dievo Apvaizdos klebonas. Nuotr. Butkaus

INŽ. J. BOBELIS VĖL PAAUKŠTINTAS

New London, Conn. Vietos dienraštis "The Day" kovo 18 paskelbė, kad lietuvis inž. Jurgis Bobelis, kuris nuo 1958 dirba Electric Boat bendrovėje, vėl paaukštintas pareigose. Šį kartą jis pakeltas iš vieno didelio skyriaus viršininko pareigų į aštuonių skyrių generalinio viršininko pareigas (General Superintendant of Installations Trades). Šiuo jis atsidūrė žymiausios Amerikos povandeninių atominių laivų statyklos administracijos viršūnės. Ir tai atsitiko net neprašius septyneriem metam, kai jis pakilo Amerikos aukštosios mokyklos suolą ir pradėjo dirbti šioje bendrovėje.

Electric Boat bendrovė veikia nuo 1911 Grotono mieste prie Temzės upės (kitoje pusėje New Londono). Nuo 1931 iki Pearl Harbor užpuolimo čia Amerikos laivynui pastatyti 21 povandeninis laivas, o antrojo pasaulinio karo metu — net 73 povandeniniai laivai.

Nuleisdama į Atlantą pirmąjį pasaulyje atomine energija varomą povandeninį laivą Nautilius (1954), šį bendrovė pradėjo naują pasaulio laivininkystės erą. Čia buvo pastatytas ir pirmasis pasaulyje polarinėmis raketomis ginkluotas povandeninis laivas 'George Washington'. Nuo 1954 šios statyklos jau perdavė Amerikos laivynui 18 atominių povandeninių laivų, o dabartiniu metu čia dar statomi 6 atominiai laivai, ginkluoti polarinėmis raketomis, siekiančiomis 2,500 mylių, ir 3 nepaprasto greičio atominiai, giliai neriantieji, skirti puolimui.

Vieno atominio, poliarinėmis raketomis ginkluoto laivo vertė yra apie 110 milijonų dolerių. Tik vieno plieno sunaudojama apie 3,300 tonų. Tenka vadovautis apie 4,300 įvairiausiais brėžiniais.

Šiose statyklose dabar dirba apie 17,000 darbininkų, t. y. daugiau negu čia dirbo bet kada praėjusiojo pasaulinio karo metu. Grotono miestas yra vadinamas pasaulio povandeninių laivų sostinė. Šiame mieste ir šio krašto gynybai dieną ir naktį dirbančiose milžiniškose įmonėse įrodęs savo pajėgumą ir įgijęs visišką pasitikėjimą vien savo jėgomis inž. Bobelis atsidūrė pačioje administracijos viršūnėje. Jis yra gabus, darbštus ir ypatingai pasišventęs savo pareigoms.

Jurgis Bobelis

Inž. Jurgis Bobelis yra gimęs 1924 m. gegužės 24 d. Lietuvoje. Technikos mokslus studijavo Kaune Vytauto Didžiojo universitete, Austrijoje—Graze ir Vokietijoje — Stuttgarte. Čia 1949 gavo mechanikos inžinieriaus diplomą. 1958 Massachusetts Technologijos Institute (Cambridge, Mass.) baigęs pramonės įmonėms vadovavimo studijas ir įgijęs magistro laipsnį, pradėjo dirbti Electric Boat bendrovėje kaip planavimo inžinierius ir po kelių skubių paaukštinimų pasiekė šiandieninių pareigų.

J. Bobelis yra sukūręs lietuvišką šeimą, augina 4 vaikus, gyvena New Londone. Vietos dienraštis pastarųjų trejų metų laikotarpyje jau tris kartus rašė apie J. Bobelį ryšium su jo pakėlimais. **Jurg. Ežer.**

Ateitininkų šventė Baltimorėj

Baltimorės ir Washingtono ateitininkai kovo 7 surengė šv. Kazimiero šventę. Organizavo Baltimorės sendraugių valdyba.

Šventė pradėta pamaldomis lietuvių šv. Alvonso bažnyčioje 8:30 v. ryto. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė kun. Antanas Dranginis. Pamaldose ateitininkai moksleiviai dalyvavo su savo vėliava. Dauguma ateitininkų ėjo prie komunijos.

Po pamaldų ateitininkai su svečiais susirinko į parapijos salę, kurioje susidarė gana didelis būrys dalyvių. Čia iš pradžių visi vaišinosi iš turtingo ir skoningai paruošto bufeto. Bufetą parengė ir vadovavo M. Noreikienė su talkininkėmis — O. Eringiene, R. Galinaitiene ir Grybauskiene.

Po pusryčių prezidiuman pakviesta: iš Washingtono Antanas Vasaitis, iš Baltimorės — Stasys Balčiūnas, Rimas Šilgalis ir Ilona Noreikaitė. Maldą į šv. Kazimierą paskaitė dvylikametė Ilona Noreikaitė iš Sibiro maldaknygės. Toliau sekė Jono Vaitkaus iš Washingtono paskaita apie šv. Kazimiero gyvenimą. Visi atidžiai klausėsi.

Po paskaitos buvo moksleivių įžodis. Apeigas pravedė Cezaris Surdokas. Įžodį davė jaunučiai ir moksleiviai, kurių būrelis buvo ne taip jau mažas. Juosteles ir ženkliukus prisegė mergaičių ateitininkių globėja M. Noreikienė ir Ateitininkų Federacijos valdybos narys prof. dr. Antanas Sužiedėlis. Davusius įžodį sveikino Cezaris Surdokas, dr. Antanas Sužiedėlis, prof. Antanas Vasaitis. Padėkojo Ilona Noreikaitė.

Po pertraukos sekė montažas, paruoštas Stasės Surdokienės, Marijos Noreikienės ir Onos Adomaitienės. Išpildė moksleiviai. Montažas užėmė apie 15 minučių. Žodžiu, giesmėmis ir šokiu išreikštas šv. Kazimiero gyvenimo kelias. Visi gerai mokėjo roles, aiškiai tarė, laisvai ir drąsiai laikėsi ir grakščiai atvaizdavo pasaulio triukšmingumą, o mažytės mergaitės — L. ir V. Galinaitytės, S. Eringyte ir R. Laskauskaitė — su lelijomis vaizdžiai parodė šv. Kazimiero dorybes.

Visam pasibaigus, susirinkusieji dar nesiskubino skirstytis, o šnekučiavosi bei įspūdžiais dalinosi. **S. B.**

VAIZDŲ KNYGA APIE ŠV. MIŠIAS

Iš spaudos išėjo naujas Tėvų Jėzuitų leidinys — **Šventoji Auka**. Šiame puošniai išleistame leidiny yra 37 didelio formato fotografijos su naujai išverstais Šv. Mišių tekstais ir įžanginių puslapių grafikos darbais. Puslapinės fotografijos Algimanto Kezio, S.J.; naujas maldų vertimas Bruno Markaičio, S.J.; grafiškasis knygos apipavidalinimas Algirdo Kurausko. Knyga atspausta dviem spalvom, įrišta kietais viršeliais.

Apie ją "Draugas" savo kultūriniame priede rašė: "Tai bus mūsuose tikrai pirmas tokio išskirtinio meniškojo apipavidalinimo religinio pobūdžio leidinys". Knygos kaina — 8 dol.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Lietuvių Posto 154 jautienos kepsnio pobūvyje kovo 21 buvo prisirinkę gausiai žmonių. Legionieriai gerai pavaišino savo svečius.

Registracija naujų mokinių į Šv. Alfonso mokyklą prasidėjo pereitą savaitę. Tėvai, kurie turi mokyklinio amžiaus vaikų, raginami siųsti juos į Šv. Alfonso mokyklą. Jau dabar reikia juos užregistruoti pas seseles.

Iškilminga programa ruošiama pagerbti Baltimorės kardinolą Lawrence Shehan sekmadienį, kovo 28 dieną. Iškilmingos mišios bus didžiojoje 5 Regiment Armory salėje 4 val. popiet. Po mišių 6 val. Lord Baltimore viešbutyje į vyks banketas. Mūsų parapiečiai visi kviečiami gausiai dalyvauti mišiose kartu su savo kunigais.

Suaugusių klubas sekmadienį, kovo 28, rengia pusryčius po 8:30 mišių. Rengimo komitetas laiškais kviečia dalyvauti mišiose šv. Alfonso bažnyčioje 8:30 ir po mišių susirinkti į restoraną pusryčiam. Pusryčių metu kalbės advokatė Lucy Ann Garvey.

Sodalietės raginamos dalyvauti susirinkime sekmadienį, balandžio 4, tuojaus po 8:30 mišių, šv. Alfonso mokyklos salėje. Bus tariamasi, kas lankys senelius įvairiuose prieglaudose Baltimorėje.

Marė Ašmenskienė, senos kartos lietuvė, ilgai gyvenusi Baltimorės, Curtis Bay priemiestyje, kovo 14 staiga mirė savo namuose, Pennington Av. Gedulingos mišios už jos sielą buvo šv. Athanasijaus bažnyčioje kovo 18. Palaidota Švento Kryžiaus kapinėse. Liko nuliūdęs sergantis vyras Jurgis, dukros Genevieve ir Marytė ir sūnus Jurgis.

Jonas Obelinis

IŠ VISUR

— **Dr. Jonas Balys**, žymusis mūsų tautosakinnininkas, sutiko skaityti paskaitą lietuvių tautinių šokių grupių-vadovų kursuose, kurie prasidės birželio 13 Dainavos stovyklavietėje. Norintieji kursuose dalyvauti, registruojasi LB Centro Valdybos sekretoriaus adresu: K. Januška, 2646 West 71 st. St., Chicago, Illinois 60629.

— **Hartford, Conn.**, kovo 28 sekmadienį, Švč. Trejybės parapijos salėje skautai ir skautės ruošia Kaziuko mugę nuo 10 vl. ryto iki 8 val. vakaro. Mugėje bus galima ir papietauti.

— **Andrius Norimas, Zigmas Gavelis ir Jonas Minėlga** prisiuntė savo veikalus jaunimo literatūros premijai. Ta pačia proga prašoma kitų autorių nevėluoti. Kūrinius prašoma siųsti iki balandžio 1 Jeronimui Ignatoniui, 6642 So. Francisco Ave., Chicago, Illinois 60629.

— **Dr. Leonas ir Irena Kriaučeliūnai**, siųsdami Vasario 16 proga LB Centro Valdybai didesnę auką, rašo: "Tegul Vasario 16 sustiprina mūsų viltis, mūsų jėgas ir visi susipietę organizuotoje Lietuvių Bendruomenėje, ištvermingai ir vieningai dirbkime lietuvybės išlaikymui ir Lietuvos laisvės atgavimui". LB Centro Valdybos veiklai aukos yra labai reikalingos. Aukas prašoma siųsti iždininko adresu: Mečys Šimkus, 4259 So. Maplewood Ave., Chicago, Illinois 0629.

— **Labas rytas, vovere** —tokiu vardu išėjo iš spaudos Jono Minelgos eilėraščiai vaikam. Dauguma jų buvo spausdinta Eglutėje. Leidinys iliustruotas Kazio Veselkos; įrištas į kietus viršelius.

— **Dr. Stasys Kripas**, diplomuotas miškininkas, 61 metų mirė Naujoje Zelandijoje. Karo metu Lietuvoje jis buvo pasirašęs drauge su kitais protestą dėl vokiečių savivaliavimo ir už tai ištremtas į Vokietiją. Po karo apsigyveno N. Zelandijoje. Liko žmona ir sūnus.

— **Prof. K. Pakšto monografijai** Antanas Audronis, Los Angeles, California, paaukojo $10. Aukas prašome siųsti: Pakštas Fund c/o J. Mikaila, 16870 Stoepel, Detroit, Mich. 48221.

VASAROS STOVYKLA RYTINIAM PAKRAŠTY

JAV rytų apygardos moksleivių ateitininkų vasaros stovykla įvyks rugpiūčio 2-15, tėvų pranciškonų sodyboje, Kennebunkport, Maine. Rytiniam pakrašty gyvenę moksleiviai bei jų tėveliai yra prašomi šią datą įsidėmėti ir jau dabar pradėti stovyklai ruoštis. Stovyklos pasisekimas priklausys didelia dalimi ne nuo vadovybės, bet nuo stovyklautojų ir nuo jų į stovyklą atvežtos dvasios. Tolimesnės stovyklos informacijos bus paskelbtos vėliau. Visais stovyklos reikalais bei pageidavimais prašome kreiptis į Rimantą Pauliukonį, 9 Aetna St. Worcester, 4, Mass. Tel.: SW 8-8375.

O KO KO?

Kas yra socializmas?

Rusijoje du darbininkai kalbasi, kiek jų gyvenimas yra priartintas prie socializmo. Vienas sako: "Partijos susirinkime mums aiškino, kad socializmas yra jau horizonte. Nesupratau, ką tai reiškia. Grįžęs namo, pasiėmiau žodyną. Ten parašyta: horizontas yra tariamoji dangaus ir žemės susilietimo riba, kuri nuo mūsų bėga vis toliau, kai mes artėjame".

Kaip gauti malkų?

Leningrade žiemos metu vieno gyventojo butas visą laiką buvo šiltas. Užėjęs kartą jo pažįstamas paklausė: "Iš kur tu gauni malkų?". Tasai paaiškino: "Įsigijau papūgėlę ir ją išmokiau šukterti: Lai gyvuoja komunistų partija! Kai tik ji sušunka, pro atvirą langą, tai iš ano malkų sandėlio, — ar matai? — sargas ima svaidyti paukštį pagaliais. Taip ir gyvenu šiltai".

Išdavė paslaptį

Sovietiniam teisme vienam asmeniui paskelbtas sprendimas: "Penkiolika metų kalėjimo už tai, kad partijos sekretorių pavadinote idiotu". Nuteistojo advokatas gynėjas pastebėjo: "Už tokį nusikaltimą įstatyme yra numatyta tik šešių mėnesių bausmė, t.y. už asmens įžeidimą". Teisėjas atsakė: "Čia nėra tik asmens įžeidimas, bet ir valstybinės paslapties išdavimas. Dabar visi žino, kad partijos sekretorius yra beprotis".

Viskas pagal planą

Ukrainoje vienas miestelis pasistatydino per upę keltuvą. Jei yra keltuvas, tai turi būti ir žmogus, kuris per upę keltų. O jeigu jis kelia, vadinasi dirba, tai turi būti jam mokama alga. Jei mokama alga, tai privalo būti iždininkas ir sąskaitininkas. Jei yra iždininkas ir sąskaitininkas, tai turi būti ir jų viršininkas — direktorius. Jei yra direktorius, tai jau įstaiga ir jai reikalingas revizorius. Kai visus tuos pareigūnus paskyrė ir jų pasirodė perdaug, tai pirmiausia atleido keltininką. Keltuvas nebeveikė, bet keltuvo administracija liko.

Nemokamas gydymas

Maskvos vienas vaistininkas paaiškino užsieniečiui gydytojui, ką reiškia nemokamas gydymas. "Pas mus net ir vaistai teikiami nemokamai. Pavyzdžiui, ligonis gauna štai šitą buteliuką ir jam pasakoma, kad jis laikytųsi surašytų etiketėje instrukcijų. Prašome paskaityti"! Užsienietis gydytojas perskaitė: "Laikyti visą laiką buteliuką aklinai uždarytą".

Dar nežino

Gudiijoje prie upės kranto sėdi du komjaunuoliai — vaikinas ir mergina. Sučiulba lakštingala. Mergaitė klausia: "Ar tau patinka lakštingalos giesmė?". Vaikinas atsako: "Kol nežinau, koks kompozitorius tą meliodiją sukūrė, nieko negaliu pasakyti".

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:
GLenmore 2-2923

PAGERBĖ ŠV. KAZIMIERĄ

CLEVELAND, OHIO

Kovo 7 Clevelando ir Youngstowno Lietuvos vyčiai pagerbė šv. Kazimierą. Didžiausia padėka priklauso abiejų skyrių vadams, kurie pajėgė sukviesti visus bendron šventėn. Youngstowno vyčių kuopa neseniai atgaivinta. Ją sudaro čiagimę ir augę lietuviai.

Šventė įvyko šv. Pranciškaus parapijos bažnyčioje. Vyčiai atžygiavo organizuotai. Mišias aukojo parapijos klebonas kunigas J. Maceka, kuris pasakė gražų pamokslą apie šv. Kazimierą. Kunigas yra slavų kilmės, bet lietuvius myli ir juos gerbia, žino jų vargus.

Po pamaldų parapijos salėje buvo bendri pusryčiai, kuriuos paruošė šios vytės: M. Markausienė, M. Strainienė, josios dukrelė Joana, Vladas Andrijauskas, Andrijauskienė, jų dukrelė patarnavo prie stalų.

Pietūs buvo pradėti malda, kurią sukalbėjo kun. J. Maceka. Programėlę pravedė Vincas Pavis, vyčių senjorų pirmininkas. Jis padėkojo vyčiams iš Clevelando, kad jie nepatingėjo ir atvyko į Youngstowną. Taip pat pristatė savo valdybos narius: Juozą Strainį — vicepirm., prot. rašt. Stasį Markauską, fin. rašt. M. Andrijauskienę ir St. Janį - iždininką.

Pietų metu kalbėjo kun. J. Maceka, dar kartą prisimindamas šv. Kazimierą. Toliau buvo pristatytas Clevelando vyčių senjorų pirmininkas ir jų fotografas Antanas Buknis. Jis taip pat pasidžiaugė bendru vyčių suėjimu. Paskutinis kalbėtojas buvo J. Sadauskas. Jis supažindino su Clevelando vyčių valdyba — Jonu Milu — prot. rašt., Sof. Milienė išd. ir iždo globėjais J. Pikturienė ir A. Mačicku. Šioje šventėje nedalyvavo: vicepirm. M. Trainauskaitė, A. Karklienė — fin. rašt. Kalbėtojas taip pat pasidžiaugė, kad susirinko drauge atšvęsti savo globėjo šventes. Pietūs baigti vyčių himnu.

Po pietų visiem Youngstowno vyčiam buvo suteiktas pirmasis vyčių laipsnis. Vincas ir Stasė Paviai jau seniai yra pakelti i ketvirtą laipsnį. Pakėlimo iškilmes pravedė pirm. V. Pavis, jam asistavo jo žmona Stasė ir didokas skaičius vyčių iš Clevelando: A. Buknis, A. Mačickas, J. Kuzas, R. Sadauskienė, J. Pikturnienė, A. Grybauskaitė ir J. Sadauskas. Visi pasidžiaugė Youngstowno vyčių veikla ir palinkėjo kuo gražiausios ateities.

Granitas

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojam. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Mrs. M. Sveikauskas, Attorney at Law, 8 Belgrade Avenue, Roslindale, Boston, Mass. 02131.

NUOSTOLIS AUTOMOBILIŲ SUKŪLUS

Praeitų metų rudenį turėjau automobilio katastrofą. Bevažiuojant vairas kažin kaip pakrypo, ir man nepasisekė išvengti nelaimės. Įvažiavau į stulpą. Mašina tiek nukentėjo, kad nebeapsimokėjo taisyti. Man pačiam teko atsigulti į ligoninę. Nedirbau beveik 3 savaites.

Keletą dienų prieš nelaimę, buvau panaikinęs savo "collision" draudimą, nes mašina buvo jau 4 metų senumo ir man atrodė, kad neapsimoka tiek apdraudos pinigų mokėti. Nuostolis buvo mano paties. Niekas man už tai nesumokėjo.

Pildant mokesčių formas, ar galiu "nuimti" turėtus nuostolius?

"Darbininko" skaitytojas
iš New Yorko

—o—

Taip. Gali nuimti nuo brutto pajamų turėtus nuostolius (kaip casualty loss). Pagal seną mokesčių įstatymą buvo galima nuimti visą sumą. Pagal pakeistą įstatymą galima nuimti turėtų nuostolių sumą, **minus** vieną šimtą dolerių ($100.00). Jei automobilis prieš katastrofą buvo vertas pavyždžiui 600 dol., gali nuimti kaipo "casualty loss" penkis šimtus dolerių.

DĖL SOCIAL SECURITY

Prašau atsakyti į tokį klausimą. Vyras ir žmona abu gauna Social Security senatvės pensiją. Vyrui mirus, ar žmona greta savo gaunamos pensijos gali gauti ir vyro pensiją arba jos dalį; jei gali, tai kokią dalį?

D.S. iš New Yorko

—o—

Tamstai mirus, žmona turėtų pasirinkimą. Ji galėtų gauti 82 ir pusę procentų Tamstos dabar gaunamos sumos, kaipo našlė, arba ji galėtų ir toliau gauti **savo pačios** dabar gaunamą pensiją. Jos pasirinkimas, žinoma, priklausytų nuo to, katra suma yra aukštesnė. Dviejų rūšių (surviver's ir savo pačios) pensijų gauti negalima.

Rezoliucijos turi būti pravestos

Rezoliucijos turi būti pravestos Senatorius Montoya (D.-N.M.) prisijungė prie senatoriaus Dirsen rezoliucijos. — Kongresmano Bell (R.-Calif.) nauja rezoliucija.

•

Los Angeles, Calif. — "Rezoliucijos turi būti pravestos ir aš padarysiu viską ta linkme." — kalbėjo senatorius Joseph M. Montoya (D.-New Mexico), prisijungdamas prie senatoriaus Everett M. Dirksen (R.-Ill.) rezoliucijos. Anot senatoriaus J.M. Montoya, geresnės rezoliucijos, kaip kad esanti senatoriaus E.M. Dirkseno, nė nebūtų galima paruošti; sutikes pasirašyti po ją kaip vienas iš tos rezoliucijos autorių. Su senatoriumi Joseph M. Montoya artimus ryšius palaiko kun. klebonas Stasys Aleksiejus, vadovaujas šv. Onos katalikų amerikiečių parapijai Deming, N.M.

Prieš keletą dienų Atstovų Rūmuose įnešė naują rezoliuciją kongresmanas **Alphonzo Bell** (R.-Calif.). Jo apygarda apima Santa Monica, Calif., miestą ir apylinkes, kur gyvena nemaža lietuvių. Kongresmanas Al. Bell keletą kartų yra dalyvaves didesniuose lietuvių parengimuose Los Angeles mieste ir pasakęs kalbas.

Šiomis dienomis turi pasirodyti eilė naujų rezoliucijų Senate ir Atstovų Rūmuose. Juo daugiau bus įnešta rezoliucijų, juo lengviau pavyks vieną iš jų pravesti. Šiuo metu Kongrese jau turime 52 rezoliucijas. Rezoliucijoms Remti Komitetas rūpinasi kad viena iš jų šios sesijos metu būtų pravesta. Visi lietuviai kviečiami jungtis į šį žygį už rezoliucijų pravedimą.

IT.

PITTSBURGH, PA.

Vasario 16 minėjime surinkta 729 dol. Alto centrui pasiųsta 700 dol.

Kun. F.P. Plantes, šv. Petro ir Povilo parapijos klebonui Homesteade, parapiečiai surengė jo 20 m. kunigystės minėjima. Bankete palinkėta daug metų darbuotis lietuviškoje katalikiškoje dirvoje.

Lietuvių katalikų radijo valanda, išlaikoma šios apylinkės lietuviškų parapijų, girdima sekmadienį nuo 1:35 iki 2 v. popiet iš WEDO stoties 810 banga. Stotis yra McKeepsort, Pa. Balandžio 1 baigiasi sutartis su stotim. Dar nieko nesigirdi ar sutartis bus atnaujinta.

Majoras Pedro Diaz Lanz buvęs Castro aviacijos viršininkas, atbėgęs į Ameriką, kovo 28 kalbės Callender Memorial Church, 754 Ross Ave., Wilkinsburg, Pa. Visiem bus įdomu pasiklausyti. Įėjimas nemokamas. Pradžia 3 v. popiet. **Senis**

Zoologijos sode Nuotr. R. Kisieliaus

PADĖKITE PRANCIŠKONAMS PASTATYTI LIETUVIŲ KULTŪROS CENTRĄ NEW YORKE

VIENUOLYNĄ-KOPLYČIA, SPAUSTUVĖ, PATALPAS LIETUVIŲ VISUOMENINIAM REIKALAM

Aukos siunčiamos adresu:

BUILDING FUND
FRANCISCAN MONASTERY
680 BUSHWICK AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Aukojusieji 1000 dol. tampa garbės fundatoriais
500 — amžinais nariais
100 — fundatoriais
aukojusieji mažiau — rėmėjais.

Galima įrašyti ir mirusius (memorial). Aukotojų vardai bus įamžinti pastato garbingoje vietoje ir prisimenami vienuolių maldose bei mišiose.

Siunčiu auką statybų fondui $.....
Pažadu auką statybų fondui $.....
Įrašau mirusį .....
Siuntėjas .....
Adresas .....
.....

Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax deductible)

LITAS Investing Co. Inc.
kviečia
Pirkti akcijas su garantuotu dividendu ir augančia verte
Taupyti — atidarant sąskaitą (ligi 5½%)
Skolintis automašinoms, namų remontui, akcijų pirkimui
Del prospekto ir kitais reikalais:
V. VEBELIŪNAS, 100-21 89th Ave., Richmond Hill N. Y.: HI 1-6799
A. VEDECKAS, 83 Morgan St., Stamford, Conn. — Tel. 325-0997
Darbo valandos: Šeštadieniais 6 - 9 val. vak.; šeštadieniais 9 - 4 val.

REPUBLIC Liquor Store, Inc.
322 Union Avenue, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas EV 7-2089
JUOZAS BRUŽINSKAS, Manager
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

JUOZO ir IZABELĖS MIŠIŪNŲ
RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų . . . Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIrginia 3-3544

— HAVEN REALTY —
Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance
Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos.
Kasdien nuo 9 iki 5 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.
87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

CRANE SAVINGS & Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams
4 1/2% ON INVESTMENT ACCOUNTS
Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos
Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.
Prašome aplankyti naują mūsų namą.
VALANDOS: Pirmd. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrad. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadienais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

Modernus būdas SIŲSTI DOVANAS — giminėms U.S.S.R.

• • •

Jokio supirkimo. Jokio pakavimo. Jokio siuntimo. Jokio muito — Šimtai Sovietų gamintų geriausios kokybės daiktų, paruoštų pristatymui: automobiliai, motociklai, dviračiai, radijo ir televizijos aparatai, foto aparatai, audiniai, kvepalai, maisto produktai ir daug kitų daiktų dabar gaunama dažnai sumažintomis kainomis. — Gali būti užsakytos atostogos jūsų giminėm sveikatos kurortuose. — Užsakymai aukščiau minėtiem daiktam bus priimami ir išpildomi vienintelės firmos, autorizuotos Vnešposyltorg:

PODAROGIFTS, Inc.
220 Park Avenue South
New York, N.Y. 10003
Tel. 288-9547

Ta pati vadovybė, kaip ir Globe Parcel Service, Inc.

Domėkitės, kada bus atidaryta dovanom skiriama daiktų parodos patalpos. Diena bus pranešta.

SPORTAS

Apygardinės krepšinio pirmenybės

Šį šeštadienį, kovo 27, Waterbury Conn. įvyksta šių metų Rytų Apygardos lietuvių krepšinio pirmenybės. Varžovai ir vėl tie patys.

Vyrų grupėje dvi komandos, praeitimi garsios, po kelis kartus laimėjusios apygardos ir visos Amerikos lietuvių krepšinio meisterio vardą. Meisteris, Waterburio Gintaras, ir dabar su Brooklyno Lietuvių Atletų Klubu rungtynėse yra favoritas.

Jaunių grupėje dalyvauja 3 komandos: Waterburio Gintaras, pranciškonų berniukų gimnazijos Nevėžis ir Brooklyno LAK.

Rungtynės įvyks Tinker mokyklos salėje, Highland ir Congress Ave. Pradžia 1 val. Atvykę žaidikai ir klubų vadovai renkasi Lietuvių Klubo salėje, 48 Green St.

Sekmadienį futbolas

Pereitą šeštadienio vakarą iškritus sniegui, New Yorko futbolo vadovybė pasiskubino ir visas rungtynes iš vakaro atšaukė. Sekmadienį oras pasirodė saulėtas, visos aikštės puikiame stovyje. Bet jau buvo per vėlu. Taip visas New Yorko apylinkė liko be futbolo rungtynių.

Šį sekmadienį Lietuvių Atletų Klubo pirmoji futbolo komanda žaidžia su West N.F.C. Apie šių rungtynių svarbą jau esame pereitą savaitę pasisakę. Laimėtojui gali atsidaryti kelias oberlygon. Rungtynės įvyks Memorial Park, West N.Y.

Pirmoji žaidžia 2:30, rezervinės 12:45. Mažučiai šeštadienį žaidžia pas bavarus 3 val. popiet.

Atletas.

My Fair Lady

My Fair Lady yra Warner Bros. gamybos filmas, kuriame pagrindinėse rolėse matome — Audrey Hepburn ir Rex Harrison; kiti artistai — Stanley Holloway, Wilfrid Hyde-White, Gladys Cooper, Jeremy Brett, Theodore Bikel.

My Fair Lady filmui siužetai paimti iš Alan Jay Lerner - Frederick Loewe muzikinės komedijos. Filmui pritaikė ir surežisavo George Cukor; gamino Jack L. Warner.

My Fair Lady filmas kaip pasaulinė premjera rodomas jau 21 savaite Criterion Theatre New Yorke. Būna 10 spektaklių savaitėje ir dar papildomų (ekstra) šventomis dienomis.

My Fair Lady filmas yra laimėjęs 12 akademinių premijų, tarp jų ir tas, kurios skiriamos patiem geriausiem filmam (sk.).

Jaunasis šachmatininkas — Nuotr. V. Maželio

Tradiciniam Velykų stalui

New York. — Neseniai New Yorko uoste gauta antroji lenkiško kumpio siunta. Drauge su turimais ištekliais iš ankstyvesnio importo tai užtikrina tradicinio velykinio stalo gausų aprūpinimą pagarsėjusiu lenkišku skanėstu.

Šis maisto produktas, vartotojų vis gausiau pageidaujamas, importuojamas pagal sutartį su Lenkija, vykdant užsieninės pagalbos programą (Foreign Aid Program). Lenkiškas kumpis be kaulų, konservuotas dėžutėse, tinkamas tuojau vartoti šaltas arba sušildytas. Švelniai paraugintas raumuo yra liesas, bet sultingas. Skirtingas skonis, vadinamas 'old country', pasiekiamas specialiu kiaulių šėrimu ir lėtu gamybos procesu.

Šio skanaus maisto produkto gausūs ištekliai yra užtikrinti ištisiem 1965 metam. Velykų sezono pareikalavimai bus pilnai patenkinti. Užsakykite šio garsaus kumpio tuojau savo artimoje krautuvėje arba didžiose parduotuvėse (Supermarkets), kad būtume pasiruošę Velykuose patenkinti savo svečių godžius žvilgius ir susižavėjimą, o taip pat ir savo šeimos narius. Reikalaukite tikro, importuoto lenkiško kumpio žinomos rūšies: Krakus, Atalanta ir (arba) Polo. Venkite pakaitalų. (sk.)

Sveikiname MY FAIR LADY, laimėjusią geriausio Amerikos filmo metinį atžymėjimą, pripažintą filmų kritikos ratelio (Film Critic's Cirda, leidžiamą svetimom kalbom.

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

Didžiosios Chicagos p-bės su 194 dalyviais, trukusios du savaitgaliu, užsibaigė tokia eile: 1-3. Povilas Tautvaišas, E. Formanek ir Al Sandrin po 7 taškus (iš 8 galimų), 4-9. didmeistris Robert Byrne, Vaza Kostić, Angelo Sandrin, latvis Janis Tums, Ed. Vanno ir G. Berry po 6½ taškų.

Po pirmųjų keturių ratų pirmenybių favoritai didmeistris R. Byrne ir Illinois meistras P. Tautvaišas buvo su 3½ tš., pustaškiu atsilikę nuo laimėtojų grupės, kurioje buvo šeši vyrai po 4 tš. Po VII rato beliko du pirmūnai su 6½ tš.: E. Formanek ir Al Sandrin. Labai arti laikėsi Byrne, Tautvaišas, Kostić ir Weldon, turėdami po 6 taškus. Paskutiniam rate (VIII) lygios buvo pasiektos tarp Formanek ir Sandrino. Kostić nuostabiai gynėsi kovoje su Byrne — išplėšė lygiąsias, išstumdamas didmeistrį iš laimėtojų grupės. Tautvaišos partija su Wisconsin meistru C. Weldon buvo itin dramatiška. Weldon įgavo persvaros debiute. Tautvaišas toliau paaukojo pora pėstininkų ir užpainiojo savo priešininką, privedęs partiją prie įspūdingo laimėjimo. Kai Weldon pasidavė, Tautvaišos laimėjimas buvo palydėtas stipriais žiūrovų plojimais. Su šia pergale Tautvaišas pasiekė šeštą Chicagos pirmenybių laimėjimą. Pridurti reikia, kad jis septynius kartus pasipuošė Illinois titulu.

P-bėse dalyvavo gausus lietuvių būrys: V. Palčiauskas ir V. Narkevičius surinko po 5½ taškų, K. Jankauskas 5, K. Ramas, F. Matthews ir Rutkauskas po 4, Bikulčius 3½ ir V. Karpuška 3 tš.

Bostono tarpklubinėse, Harvardo universiteto šachmatininkai, pr. metų lygos meistrai, įveikė lietuvius ir Cambridge I, įkopė viršūnėn, atsistodami priešaky MIT, Boylstono ir kitų.

Kazys Škėma gana gerai varosi Motor City p-bėse, Detroite, pasiekęs iš 9 partijų—7 taškus. Pirmauja Driscoll ir Pence. Škėma laimėjo prieš abu.

CAMPS

Kamp Kill Kare on Lake Champlain, St. Albans Bay, Vt., est. 1906, boys 8-15, limited to 100 in 3 age groups. Superior water-land programs incl. water skiing, sailing, swimming, baseball, basketball, tennis, soccer, track, etc. State age. Bklt. Dr. R. F. Perry, 220 Madison Ave., Morristown, N.J. Tel. 201 - 538-1703.

School of Creative Arts Martha's Vineyard, Mass. Girls 6-17 art drama, creative writing and French, music, piano, voice, strings, dance; modern ballet, folk, sports, swimming, tennis, riding, sailing. Professional staff, guest artists. Kathleen T. Hinni, director 939 Eighth Ave., N. Y. 19, LT 1-7385

New Horizon Southampton, L.I. — Coed 6 to 16 a children's democracy. Private lake front—Bay & Ocean—all sports & activities, relaxed atmosphere, wholesome food (reducing program too), expd. staff, 8 full weeks $650. Write or call for brochure T Dr. R. Kronemeyer, 9 E. 67 St., N.Y. TR 9-5221

HELP W. MALE

MACHINISTS 1st CLASS
For Heavy Work
all around welders (arc & heliarc) all benefits—Write for appointment to Box-M-22, Room 714
521 Fifth Avenue, N. Y. C.

TOURS

CASSER TOURS
"One of America's Largest Operators of Tours"
Comfortable - Modern
Charter Buses for all Occasions
GROUP TRAVEL
Anywhere in America
One Day - Week End or longer
Low rates Bonded
201 W. 41st St. (nr. 7t Ave)
BRyant 9-1000

HOME IMPROV.

P. CULLEN & SON
Attics, basements, porches, garages, extensions, aluminum storm windows and doors All work done by father and son Estimates cheerfully submitted New HydePark, L.I. N..Y
FL 2-9678 GE 3-4119

LUMBER

JO - AL LUMBER COMPANY
We have the Finest of Lumber
Use Our Cash and Carry Plan
Fort Hill Road & East Main
Huntington L. I.
— 516 HA 7-3366 —
Service Is Our Motto

PRINTING

PARK CITY PRESS INC.
The Good Printer
Better Service Quality Printing
For prompt dependable service
3460 Great Neck Road
North Amytiville L.I
Call 516 MY 1-2700

INTERNATIONAL PRINTING CO.
197 E 4th Street
EVERYTHING FOR THE PRINTING LINE
Call OR 3-1830

REAL ESTATE

Lake Ronkonkoma
BUILDERS SELLOUT
4 HOUSES
3 - 4 BED ROOMS
From $7,500 to $13,990
Custom Builders
On Your Land Or Ours
516 JU 8-7935

SERVICE

JOSEPH RUTKOSKI
For the Finest in Liquors
2484 Merrick Road
BELLMORE L.I.
Call 516 SU 5-2644 — We deliver
Special consideration to Religious Groups.

RESTAURANTS

For Better Weddings and Weekend Dancing
TUXEDO BALLROOM
210 E. 86th St. and 3rd Ave.
New York City
RE 4-7335

FOOD FOR LENT

Eat Fish as Food during LENT
J. C. L. FISH MARKET Inc.
You can taste the quality fish, sea food, wholesale, retail. Open 7 AM to 7 PM — 6 days. 541 9th Avenue (cor. 40 St.) N. Y. C. (opposite Port Authority Bldg.) — LO 3-7537

FUNERAL HOME

EVERGREEN FUNERAL HOME, INC.
Gerai vėdinama. Gėlės palaikomos šviežios specialiu būdu. Koplyčios yra visose N. Y. metropolijos apylinkėse. PETER RAGO — Lic. Mgr.
131 Nassau Avenue
Brooklyn 22, N. Y.
Tel. EVergreen 3-8600
EV 3-0320

STORES

ALBERT MAIER, INC.
PORK STORE
Geriausia kiauliena ir kiti mėsos produktai urmu ir mažais kiekiais. Kasdien šviežios — namų gamybos "Kielbassy". 1927 Washington Ave., Bronx 57, N.Y. TRemant 8-8193

DISPLAY

You are cordially invited to the "GRAND OPENING" of
PIZZA VICTORIA
The Best Pizza is Square
FREE DELIVERY
604 Richmond Rd., Concord
Staten Island
GI 7-8998

RADIJO PROGRAMOS

BOSTON, MASS.
Vedėjas
JONAS J. ROMANAS, Sr.
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmadieniais nuo 11 iki 12 vid.

BOSTON. MASS
Vedėjas
STEP. MIŠKUS
WLYN — 1360 kilocycles
ir FM 101.7 banga
Sekmadieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BROCKTON, MASS.
Vedėjas P. VIŠČINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass.
Tel. JU 6-7209
AM bang. 1190 kil.—FM bang. 105.7 meg. iš WKOX, Framingham, Mass.
Sekmadieniais 8 - 9 val. ryte

DETROIT, MICH.
Vedėjas RALPH J. VALATKA
WJLB, 1400 banga
15756 Lesure, Detroit 27, Mich.
BRoadway 3-2224
Šeštadieniais 8:45 iki 9:45 v.v

HARTFORD, CONN.
Ved. ALG. DRAGŪNAVIČIUS
WBMI - FM 95.7
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel.: 249 - 4502
Sekmadienį — nuo 12 iki 1 p.p.

PHILADELPHIA, PA.
WTEL, 860 banga
Ved. ADOLFAS GAIGALAS
335 Titan St., Philadelphia 47, Pa.
HOward 7-4176
Šeštadieniais nuo 3:30 - 4:00 v. p.p.

WATERBURY, CONN.
WWCO - AM - 1240
Ved. ANT. PALIULIS
Lietuvos prisiminimai
Kultūrinė - komercinė programa
Sekmad. 9:35 iki 10:30 ryto

CHICAGO, ILL.
SOPHIE BARCUS — Šeimos radijo programos. Radijo stotis WOPA — Oak Park, Ill. AM 1490 klc.; FM 102.7 megac. kasdien 10-11 val. r.; šešt. - sekm. 8:30-9:30 val. r.; Lietuviškos vakaruškos pirm. 7-8 val. v.

Woodhaven, 97 gatvėje parduodamas 2 šeimų namas iš 10 kambarių, alyva šildomas su garažu. Žemės plotas 40x100 gražioje aplinkoje ir prie gero susisiekimo. Informacijai skambinti VI 7-6547.

Ridgewoode išnuomojamas butas iš 5 kambarių su apšildymu ir šiltu vandeniu. Butas yra tarp Wilson ir Knickerbocker Ave. Mėnesiui nuoma 67 dol. Tel. GL 3-8426.

Išnuomojamas gražus butas iš 5 kambarių netoli Apreiškimo parapijos 48 Marcy Ave. Brooklyne. ST 2-9843.

Išnuomojamas gražus saulėtas kambarys su aptarnavimu, 76-50 85 Road, Woodhaven, N.Y.

East New Yorke išnuomojami 2 baldais apstatyti gražūs kambariai. Taip pat kiti 2 su baldais kambariai gražiai atremontuotame rūsyje. Teirautis AP 7-5377.

Visi kailiniai siuvami mūsų siuvykloje, todėl kainos pigios. Pirkdami bet ką ateikite pas mus ir įsitikinsite. Mes taip pat pataisome kailinius, kailininius apsiaustus, šalikus (stolus). Galite pasirinkti iš didelės atsargos karakulio, Aliaskos ruonio, minko ir kitų dirbinių.
Didelis pasirinkimas
Nelaukite paskutinės valandos
CHelsea 2-1079 • CHelsea 2-0535
ALEX DIMANT FUR CO.
RYGOS KAILINIŲ SIUVĖJAI
150 WEST 28th STREET
NEW YORK, N. Y.
Room 402

"VENTA"
Home Improvements Co.
Atlieka visus namų vidaus remonto ir modernizavimo darbus, įrengia rūsius (basements) pastoges (atikas) ir t.t. Darbas atliekamas sąžiningai patyrusių lietuvių stalių už prieinamą kainą. Kreiptis:
J. BANDZIUKAS
84-12 102nd Street
Richmond Hill, N. Y. 11418
Tel. VI 7-2772

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
LAIKRODININKAS - JUVELYRAS
Auksas - sidabras - deimantai laikrodžiai
9408 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y
VI 7-2573

LIETUVIŲ ADVOKATAI

Stephen Bredes, Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Telef. — APplegate 7-7083

C. A. VOKET
VOKIETAITIS
ADVOKATAS
41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEwton 9-6620

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335
STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNI KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
FUNERAL HOME
Moderni koplyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRŪNAS
Licensed Manager
& Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
Balsamuotojas
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

J. B. ŠALINS - Šalinskas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija
Tel. VIrginia 7-4499

THEODORE WOLINNIN, INC.
E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
MODERNIŠKA KOPLYČIA
su Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N. Y.
GRamercy 5-1437

KARLONAS
FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

CARROL
FUNERAL HOME
Inc.
PETRAS KARALIUS, sav
Laidotuvių direktorius
ir balzamuotojas
74 PROVIDENCE ST.
Worcester, Mass.
PL 4-6757 PL 4-1165

VAITKUS
FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
PRANAS VAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite — Tel. TR 6-6434

Dabar jūs galite aplankyti savo artimuosius Lietuvoje —
Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname vizas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnioms informacijoms rašykite/skambinkit daugiausia patyrusiam Kelionių biurui į R. Europą
COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.
45 W. 45 Street, New York 36, N.Y. • Tel. CIrcle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corp.
Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugelio metų patyrimą siunčiant
DOVANAS - SIUNTINIUS Į USSR.
Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klijentų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom. Informacijų ir nemokamų katalogų gausite iš visų mūsų skyrių.
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street ..... CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue ..... LI 2-1767
- SO. BOSTON 27, Mass. 327 West Broadway ..... AN 8-0068
- BROOKLYN 11, N.Y. — 370 Union Avenue ..... EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N.Y. — 600 Sutter Avenue ..... DI 5-8808
- BUFFALO 6, N.Y. — 332 Fillmore Avenue ..... TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue ..... BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street ..... WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road ..... TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 730 Michigan Avenue ..... VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N.W. GL 8-2256
- HARTFORD 14, Conn.—200 Franklin Av., Tel. 233 8030, 246 0215
- HAMTRANCK, Mich. — 11333 Jos. Campau ..... TO 7-1575
- IRVINGTON 11, N.J. — 762 Springfield Ave. ..... ES 2-4685
- LAKEWOOD, N.J. — 126 - 4th Street ..... FO 3-8569
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. .. AN 1-2994
- NEWARK 3, N.J. — 428 Springfield Avenue ..... BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. ..... LO 2-1446
- NEW YORK 3, N.Y. — 39 - 2nd Avenue ..... AL 4-5456
- PASSAIC, N.J. — 176 Market Street ..... GR 2-6387
- PATERSON 1, N.J. — 99 Main Street ..... MU 4-4619
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. ..... PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street ..... HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street ..... FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street ..... PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street ..... SW 8-2868
- YONKERS, N.Y. — 555 Nepperhan Ave. ..... GR 6-2781
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue ..... RI 3-0440

NOMINATED 12 ACADEMY AWARDS
MY FAIR LADY from Warner Bros.
starring AUDREY HEPBURN · REX HARRISON
RESERVED SEATS NOW AT BOX-OFFICE OR BY MAIL!
EVENINGS AT 8:30 (SUNDAY AT 8:00 P.M.) Matinees: Sat., Sun. & Hols. 2:30 (Wed. 2 P.M.)
EVES. (Mon. thru Thurs.) $3.00, $4.50, $5.50
EVES. Fri., Sat., Sun. & Hols. $3.80, $4.80, $5.50
MATS. (Sat., Sun. & Hols.) $3.00, $3.80, $4.80
MATS. (Wed.) $2.50, $3.00, $4.00
NOW! Special 10 A.M. Shows April 17 & 18 thru 24 10 A.M. Show Prices: $2.50, $3.00, $3.50
PLEASE LIST 3 ALTERNATE DATES • ENCLOSE CHECK OR MONEY ORDER (NO STAMPS) PAYABLE TO CRITERION THEATRE, ADDRESSED TO BOX-OFFICE WITH A STAMPED SELF-ADDRESSED ENVELOPE.
BOX-OFFICE OPEN 10 A.M. DAILY—12 NOON SUN
EXCLUSIVE ENGAGEMENT!
CRITERION Theatre
B'way & 45th St. • JU 2-0515-7780

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS
SCHALLER & WEBER
AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI
Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiui — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užeikite — įsitikinsite!
6 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 6
New Yorke — 1654 2nd Avenue — TR 9-3047 (Tarp 85 - 86 g-vių)
Ridgewoode — 56-54 Myrtle Ave. — VA 1-7068
Astorijoje — 28-28 Steinway St. — AS 4-3210
Hempsteade — 310 Front Street — IV 3-5540
Flushinge — 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights — 82-10 37th Avenue — DE 5-1154

DARBININKAS

Redakcija ..... GL 5-7281
Administracija ..... GL 2-2923
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Vienuolynas ..... GL 5-7068

NEW YORKO NAUJIENOS

Vliko valdyba posėdžiavo kovo 19. Svarstė Lietuvos okupacijos 25 metų sukaktį. Numatyta, kur tik bus galima, kovos akciją prieš okupantą vykdyti drauge su latviais ir estais.

Lietuviškas kryžius pasaulinėje parodoje įtrauktas į parodos vadovą, kurį parengia ir išleidžia Time-Life administracija. Pirmoje vadovo laidoje bus atžymėta Lietuva, bus įdėta kryžiaus nuotrauka, antroje laidoje parodos lape bus pažymėtas ir lietuviškas kryžius. Tuo reikalu rūpinosi Antanas Snieškus, lietuvių parodos komiteto narys.

The Tablet, praeitą savaitę paskelbęs Šiluvos koplyčios nuotraukas, gavo 16 laiškų, daugiausia iš nelietuvių. Laiškuose teiraujamasi, kur galima pasiųsti aukų, vienas ir čekį pridėjo.

Rašytojas Jurgis Jankus atvyksta iš Rochesterio ir dalyvaus literatūros vakare, kurį rengia ateitininkai sendraugiai balandžio 4, sekmadienį, 4 v. popiet Apreiškimo parapijos salėje. Savo kūrinius dar skaitys O. Audronė-Balčiūnienė, B. Empakerytė-Lukoševičienė, P. Jurkus, Pr. Naujokaitis, L. Žitkus. S. Gedvilaitė deklamuos V. Mačernio poezijos, pianistė Aldona Kepalaitė paskambins lietuvių kompozitorių kūrinių.

Jono Šlepečio pagerbimas 70 metų sukakties proga bus balandžio 3, šeštadienį 7 v. v. Maspetho V. Atsimainymo parapijos salėje, 64-14 56 rd., Maspethe. Rengimo komiteta sudaro: ALB apygarda, ALB Queens apylinkė, L. Fronto Bičiuliai, Teisininkų C.V., Birutietės ir ramovėnai.

LB Tarybos prezidiumo posėdžiai bus šį šeštadienį, kovo 27, Atletų Klube. Posėdžių pradžia 10 val.

Albinas ir Ieva Trečiokai iš Orange, N.J., atostogauja Miami, Fla., iš kur Darbininkui siunčia sveikinimus. Iš Miami jie važiuoja į St. Petersburg, o iš ten grįžta namo.

Pabaltijo Moterų Taryba, kuriai šiemet pirmininkauja Žilionienė, rengia savo metinę šventę sekmadienį, kovo 28, nuo 4 iki 8 v.v. Carnegie Endowment salėje, Manhat tane (345 E. 46 St.). Pagrindinę kalbą pasakys 'Readers Digest' vyriausias redaktorius Eugene Lyons, meninę programą atliks pianistė Aldona Kepalaitė ir dainininkė Salomėja Valiukienė. Minėjime taip pat dalyvaus kino artistė Lilia Skala.

Vytautas Strolia kovo 27 dalyvaus Rockaway-Five Towns simfoninio orkestro koncerte kaip dirigentas-guest conductor. Programoje — Mozarto, Griego, Čaikovskio kūriniai.

Dr. Antanas Sužiedėlis, profesoriaujas Katalikų Universitete Washingtone, praves diskusijas apie laisvalaikio psichologiją diskusijų ratelio susirinkime šį penktadienį, kovo 26 d. 8:30 v.v. dail. K. Žoromskio studijoje, 257 W. 14 St. Manhattane. Žmogus šiandien turi daugiau laisvo laiko, bet ir daugiau psihologinių problemų. Apie jas ir kalbės dr. A. Sužiedėlis. Susidomėję, ypač jaunimas, kviečiamas dalyvauti.

Vytautas Gylys, matematikos daktaras iš Illinois universiteto dalyvauja metiniam elektros inžinierių suvažiavime šią savaitę New Yorke. Ketvirtadienį jis skaitė paskaitą.

Trijų parodą, surengtą kovo 20-21 Angelų Karalienės parapijos salėje, aplankė apie 300 žmonių. Parodą atidarant šeštadienio vakare, kalbėjo Tėv. Juvenalis Liauba, O.F.M. ir klebonas kun. J. Aleksiūnas. Rengėjų vardu už paramą padėkojo Jonas Rūtenis. Sumokėjus visas išlaidas, Kultūros židinio statybai paaukota 175 dol. Parodoje dalyvavo: Jonas Rūtenis, Juozas Sodaitis, dr. Marija Žukauskienė, kiekvienas išstatė po 10 aliejinės tapybos darbų.

Paveikslų parodoje Angelų Karalienės parapijos salėje kovo 20. Kairėje kleb. kun. J. Aleksiūnas, Tėv. J. Liauba, dešinėje — išstatę savo paveikslus — J. Sodaitis, dr. M. Žukauskienė, J. Rūtenis. Nuotr. R. Kisieliaus

JŪS TURĖSITE GRAŽŲ DAIKTĄ, MES — PINIGĄ

KAZIUKAS ELIZABETHE

Elizabeth, N. J. — Reta rasti tokį veiklų, tokį darbštų jaunimo būrelį, kokiu yra Elizabetho skautės, susiorganizavusios į Palangos vietininkiją, kuriai vadovauja Ramutė Bartytė-Lora. Dar taip neseniai skautės surengė kalėdinę šventę jauniesiems, išpildė meninės programos dalį Vasario 16 dienos minėjime, o kovo 14 jau suruošė sėkmingą tradicinę Kaziuko mugę.

Mugė įvyko lietuvių salėje. Atsilankė apie 200 svečių ne tik iš Elizabetho, bet ir iš tolimesnių vietovių: Newarko, Lindeno ir k. Svečiai buvo pavaišinti skaniais pietumis ir lietuviška duonine gira. Skautėm talkino mamytės ir kaimynės.

Skautės išpildė trumpą, bet turiningą programą. Jaunutės parodė juokų vaizdelį, o vyresniosios kupletų forma apdainavo savo rūpesčius bei sunkias darbo sąlygas. Skaučių chorelis sudainavo keletą dainų. Pabaigoje į dainavimą buvo įjungti ir svečiai. Programą parengė ir choreliui vadovavo jaunoji vadovė Jūratė Veblaitytė. Jai padėjo ir kitos vadovės. Dainas pianinu palydėjo Julius Veblaitis.

Pati mugė buvo gausi ir įvairi skaučių rankdarbiais. Stalus puošė neriniai ir siuvinėtos priejuostės, austos juostos bei kaklaraisčiai, įvairūs siūti žaislai. Matėsi ir keramikos dirbinių. Ypač akį masino tautinės lėlės ir dekoruotos lėkštės. Buvo išstatyti meną studijuojančios Audronės Bartytės keli paveikslai, kuriuos svečiai išpirko. Visuomenė suprato šešiametės Vitos Kvedaraitės žodžius pro mikrofoną: "...jūs turėsit gražų daiktą — mes turėsim pinigų".

Džiugios lakstė skautės, kad visuomenė parėmė jų didelį triūsą, įvertino dirbamą darbą. Džiugu ir visuomenei, kad jaunuolės nuo pat mažens auklėjamos lietuviškoje dvasioje ir puoselėja lietuviškas tradicijas ir visa, kas kiekvienam lietuviui miela, brangu ir šventa.

L.B.

ŠAUKIAMAS JAUNŲ VYČIŲ SUVAŽIAVIMAS

Kearny, N.J. — New Yorko ir New Jersey apskritis kovo 21 surengė kegliavimo (bowling) varžybas. Buvo prisirinkę nemaža žaidėjų. Dėl nenumatytų aplinkybių apskritis šiemet negalėjo sukviesti tiek, kad sudarytų pilną lygą.

Po žaidimų Lietuvių Katalikų Centre buvo užkandžiai, kuriais rūpinosi Miss Mildred Grenwich iš Kearny 90 kuopos. Vadovais parengimo buvo kun. Petras Žemaikis iš Bayonnės ir kun. Dom. Pocius iš Jersey City.

Dovanas laimėjo: pirmoje klasėje vyrų — Joseph Zukas iš Great Necko (188), moterų klasėje — Miss Dorothy Dutkus (182), antroje klasėje — Vincentas Bartski iš Bayonnes (88) ir moterų klasėje —Miss Nancy Kober iš Great Neck (91). Dovanas išdalino kun. P. Žemeikis.

Jaunųjų vyčių suvažiavimas bus balandžio 25. Tai bus septintas metinis jaunųjų vyčių suvažiavimas. Globos Kearny jaunieji vyčiai. Kad sumažintų suvažiavimo išlaidas, rengiamasi išleisti prisiminimų knygą-programą. Kas nori įdėti sveikinimus, siųskite adresu: Kun. Alfred T. Žemeikis, 136 Davis Ave., Kearny, N.J. **F.V.**

New Yorko skautai sergančiai Neringos tuntininkei ps. D. Siemaškienei linki greit pasveikti.

Woodhavene išnuomojamas butas iš 5 kambarių su apšildymu antrame aukšte, prie gero susisiekimo. Pageidautina suaugę žmonės. MI 2-3680.

Parengimai New Yorke

Kovo 28 — Pabaltijo Moterų Tarybos 18 metų sukakties minėjimas ir vaišės Carnegie Endowment salėje.
Kovo 28 — Studijų diena rengiama P. L. K. Mot. Org. Sąjungos Apreiškimo parapijos salėje.
Balandžio 3 — Vinco Krėvės veikalų vaidinimas Franklin K. Lane mokyklos salėje. Globoja Balfas.
Balandžio 4 — Literatūros vakaras Apreiškimo parapijos salėje. Rengia New Yorko ateitininkai sendraugiai.
Balandžio 24 — Velykų stalas ir paskaita Carnegie Endowment salėje. Rengia L. Mot. Atstovybės New Yorko klubas.
Gegužės 15 — Operetės choro metinis parengimas Apreiškimo parapijos salėje.

Numatomus parengimus pranešti S. DZIKUI, 89-17 97th St., Woodhaven, N.Y. — tel. VI 7-5113.

Vytas Valaitis kalba diskusijose apie kolonializmą kovo 19 Carnegie Endowment salėje. Nuotr. R. Kisieliaus

VINCO KRĖVĖS kūrinių vaidinimas

Vaidinimą N. Y. globoja BALFas

DANGAUS IR ŽEMĖS SŪNŪS (ištrauka)
ŠARŪNAS (ištrauka).
PRIE DANGAUS VARTŲ (inscenizacija)

šeštadienį, balandžio 3
8 val. vak.
FRANKLIN K. LANE MOKYKLOJE
Elderts Lane & Jamaica Ave., Brooklyn, N.Y.
(Važiuoti BMT Jamaicos linija iki Elderts Lane stoties)

Bilietai po 4 ir 3 dol. (stud. 2 dol.) gaunami: Atletų Klube, D. Averka, 1332 Halsey St.; BALFe, L. Jankus, 105 Grand St.; Ginkų Svetainėje, 495 Grand St.; Realty Ins. Agency, J. Andriušis, 87-09 Jamaica Ave.

Režisūra — VYTAUTAS VALIUKAS
Scenovaizdis — ALBINAS ELSKUS
Administracija — K. VASILIAUSKAS

VAIDINA:
VINCĖ JONUŠKAITĖ (kaip viešnia)
ELVIRA OŠLAPIENĖ
VYTAUTAS ABROMAITIS
LEONAS KARMAZINAS
EDVARDAS LIOGYS
VYTAUTAS VALIUKAS
KAZYS VASILIAUSKAS

BOSTONO ŽINIOS

Šv. Petro bažnyčioje balandžio 2 d. 8 val. ryto pradedami 40 valandų atlaidai. Mišparai bus penktadienį ir šeštadienį 7:30 val. vak., sekmadienį 3 val. popiet. Pamokslus sakys lietuvių pranciškonų provincijolas T. L. Andriekus, O. F.M.

Kunigų Vienybės susirinkimas bus balandžio 2 d. po pamaldų šv. Petro parapijos klebonijoje.

Kristaus kančios filmas (Son of Man) bus rodomas Verbų sekmadienį 3 val. popiet. parapijos salėje po bažnyčia. Parengimo pelnas skiriamas jaunamečių vyčių kelionei gegužės 23 į Westfield, Mass., kur bus metinis N. Anglijos vyčių seimelis. Bostono jaunučių vyčių kuopą globoja kun. A. Janiūnas.

Mirusieji

Po gedulingų šv. Petro bažnyčioje pamaldų palaidoti:

Stanley Puceta (kovo 17) 77 m. Velionis gyveno 3 rd St. Palaidotas šv. Mykolo kapinėse.

Steponas Matuliauskas (kovo 17) 81 m. Velionis gyveno 180 H. St. Nuliūdime paliko žmoną, dukterį ir sūnų. Palaidotas Naujos Kalvarijos kapinėse.

Vincas Stakutis (kovo 20) 75 m. Velionis gyveno 684 E. 8-th St. Nuliūdime paliko du sūnus ir dvi dukteris, kurių viena yra Nukryžiuotojo Jėzaus vienuolyne, sesuo Celestina.

Vladas Barevičius (kovo 22) 75 m. Velionis gyveno 458 E. 6th St. Nuliūdime paliko žmoną, dvi dukteris ir sūnų. Palaidotas šv. Bendikto kapinėse.

KABI LARETEI

ESTĖS PIANISTĖS KONCERTAS

Balandžio 4 New Yorke, Linconlno Centro naujoje filharmonijos salėje, įvyksta koncertas estų pianistės Kabi Laretei (Mrs. Ingmar Bergman). Koncertui pianistę pakvietė Jay K. Hoffman.

Kabi Laretei yra viena iš žymiųjų Europos menininkių-pianisčių, kuri per pastaruosius dešimtį metų su savo rečitaliais intensyviai reiškėsi įvairiuose koncertuose.

Pianistė iš Estijos atvyko į Švediją kaip bėglė, kad svetimoje aplinkoje pradėtų iš naujo, ką buvo nutraukęs sukrėstas gyvenimas tėvynėje. Ji yra duktė Henriko Laretei, buvusio Estijos užsienio reikalų ministerio ir pasiuntinio Lietuvoje. Piano muzikos ji mokėsi dar tėvynėje, bet savo koncertais pradėjo garsėti tiktai išbėgusi į užsienį, 1950 jau buvo plačiai žinoma.

Savo koncerte Lincolno Centre išpildys įvairią programą, kurioje paskambins taip pat Edvardo Tubino "Tris estų liaudies dainas".

Pianistė Kabi Laretei taip pat yra populiari televizijoje. Šiuo metu ji ruošia vaikams programą, sudarytą iš klasinių veikalų.

Muzikinį išsilavinimą ji gavo Talino konservatorijoje ir taip pat studijavo pas Edviną Fischerį. (sk.)

Juozas Andriušis savo įstaigoje Haven Realty (87-09 Jamaica Ave., Woodhavene), padeda apskaičiuoti mokesčius. Nuotr. R. Kisieliaus.

LONG ISLAND

statome įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo norus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. ● Mes patys perkame L. I. žemės sklypus ● Visais reikalais kreiptis pas statybininką Andrių Armoną

Tel. 516 AN 1-2864

DIAGNOZĖ NEWARKE

Kovo 27 šeštadienį, Švč. Trejybės parapijos salėje (207 Adams St.), Brooklyno vaidintojų trupė vaidins 3 veiksmų linksmą komediją — Diagnozę Režisuoja Vitalis Žukauskas. Vaidinimą rengia Aušros Vartų šeštadieninė mokykla. Pelnas skiriamas jos reikalams.

Vaidinimo pradžia 7 vl. vak. Po vaidinimo bus bufetas. Visų atsilankant laukia mokyklos vadovybė. (P.)

WAGNER THEATER

Kasa atidara: Penktadieniais 6 val. p.p. šeštadieniais iki filmos pabaigos: Trečiadieniais — 12 val. dienos.
Penktadienį, kovo 26 d. — iki Trečiadienio, kovo 31 d., 1965
Spalvinė filma su pagarsėjusiu šlageriu "Junge, komm bald wieder".
"HEIMWEH NACH ST. PAULI"
Vaidina:
F. Quinn, J. Mansfield, B. Brem
Priedinė filma:
"Hallo Taxi"
Ir vėliausia vok. įvykių apžvalga.

LITERATŪROS - MENO VAKARAS

sekmadienį, balandžio 4

APREIŠKIMO PARAPIJOS SALĖJE
(North 5th ir Havemeyer St.)

4 val. popiet

Programoje dalyvauja —

AUDRONĖ-ONA BALČIŪNIENĖ
BIRUTĖ EMPAKERYTĖ-LUKOŠEVIČIENĖ
KOTRYNA GRIGAITYTĖ-GRAUDIENĖ
JURGIS JANKUS
PAULIUS JURKUS
PRANAS NAUJOKAITIS
LEONARDAS ŽITKUS

SILVINIJA GEDVILAITĖ deklamuoja Vytauto Mačernio poeziją. Pianistė ALDONA KEPALAITĖ skambina lietuviškas kompozicijas.

Įėjimo auka — 2 dol., studentam ir moksleiviam 1 dol.

Vakarą rengia ir visus kviečia

N. Y. Ateitininkų Sendraugių skyrius